Türk vatanı bölünmez bir bütündür

CUMA
15
KASIM
1957
Yıl: 18 - Sayı 5920
FİYATI 15 Kr.

VATAN

BAŞYAZARI: Ahmed Emin YALMAN

DOĞRUYA DOĞRU - İĞRİYE İĞRİ

Telgraf: VATAN - İstanbul
Adres: Cağaloğlu Mollafenari 30/32
Tel: 27 42 07 — 22 93 15 — 22 93 16

İKTİDARIN NEŞİR ORGANLARI ZAFER VE HAVADİS'E

CEVAP

Bu gün üçüncü sahifemizde

"SERT„LER TÂVİZ VERİYOR

D. P. Meclis Grupundaki muhalefet bazı tahditleri önledi

İskat ile neşir yasağından vazgeçildiği söyleniyor

100 den çok muhalife rağmen tebliğde «ittifak» tâbiri var

Ankara 14 – D.P. Meclis Grupu bugün saat 15 den 17.45 e kadar devam eden bir toplantı yapmıştır. Başbakan Grupa saat 16 da gelmiş ve 17 ye kadar kalmıştır.

VASITA OLMAYINCA — Şehrin şurasından şurasına gitmek için bir vasıta bulmak bir mesele olmasaydı bu vatandaşları, akşamın geç saatinde ya bir tramvayda, ya da bir otobüste, dolmuşta görmek kadar tabii bir şey olamazdı. Ama gelin görün ki saatlerce beklemiş, adımlarını atacak bir vasıta bulamamışlar. Sokakta kalamazlar ya! Ver elini «tabanvay».. Uykudaki çocuklar sırtta, bohça elde yürü babam yürü!..

Toplantı sonunda şu tebliğ yayınlanmıştır:

«D.P. Meclis Grupu, muhalefetin seçimlerde ve seçimlerden sonraki faaliyetleri mevzuunda tam bir tesanüt havası içinde üç celse devam eden müzakereler neticesinde:

Memleketimizin maddi ve mânevi huzurunun iadesi; vatanın ve rejimin selâmeti ve âmme hizmetlerinin iyi ve sür'atli yürütülmesi için lüzum görülecek kanuni ve idari bütün tedbirlerin derhal alınmasını ittifakla ve alkışlarla karara bağlamıştır.»

GENE TOPLANACAK

Grupun 21 Kasım Perşembe günü bir toplantı daha yapması kararlaştırılmıştır. Bu toplantıda hükûmet programının görüşme konusu olaca-

(Devamı Sa. 5 Sü. 3 de)

MENDERES'İN TEMASLARI DEVAMEDİYOR

Hususi Muhabirimizden

Ankara, 14 — 1 Kasımdan beri kabineyi kurmakla görevli bulunan Başbakan Adnan Menderes hâlâ temaslarını bitirememiştir. Bununla beraber, 5. Menderes kabinesile alâkalı birçok tahmin ve rivayetler dolaşmaktadır.

Sözlerine inanılır bazı kimselerin söylediklerine göre, Başbakan Menderes bundan böyle kendisini tamamen hükûmet işlerine verecek, parti meselelerini de en güvendiği ve inandığı arkadaşı Millî Eğitim Bakanı Tevfik İleriye bırakacaktır. Zaman zaman partı çalışmaları hakkında Tevfik İleriden bilgi alacaktır. Fakat Tevfik İleri nin Bakanlıktan vazgeçip D.P. İkinci Başkanlığını kabul edip etmiyeceği bilinmemektedir. Tevfik İleri Bakanlıktan çekilip parti ikinci başkanlığını kabul ederse Millî Eğitim Bakanlığına Muzaffer Kurbanoğlunun getirileceği söylenmektedir.

Bu arada, eski Çalışma Bakanı Hayrettin Erkmen D.P. grupu başkanı olduğuna göre, Çalışma Bakanlığına yeni bir aday ortaya atılmıştır. Bu da eski Çalışma Ba-

(Devamı Sa. 5 Sü. 2 de)

MECLİS BUGÜN açılıyor

Hususi Muhabirimizden

Ankara, 14 — Büyük Millet Meclisi yarın saat 15 de toplanacaktır. Oturumun gündemi şöyledir:

1 — Başvekil Adnan Menderesin Başbakanlıktan istifası ile yeni hükûmeti teşkiline yine kendisinin memur edildiği ve hükûmet kuruluncaya kadar Vekillerin vazifeye Vekâleten devamları hakkın da Cumhurbaşkanlığı tezkeresi.

2 — Açık bulunan Adliye Vekâletine Millî Müdafaa Vekili Şemi Erginin ve Çalışma Vekâletine Sanayi Vekili Samet Ağaoğlunun vekâlet edeceklerine dair Cumhur başkanlığı tezkeresi.

3 — Bursa ve İstanbul mebuslukларına seçilen Celâl Bayar'ın

(Devamı Sa. 5 Sü. 7 de)

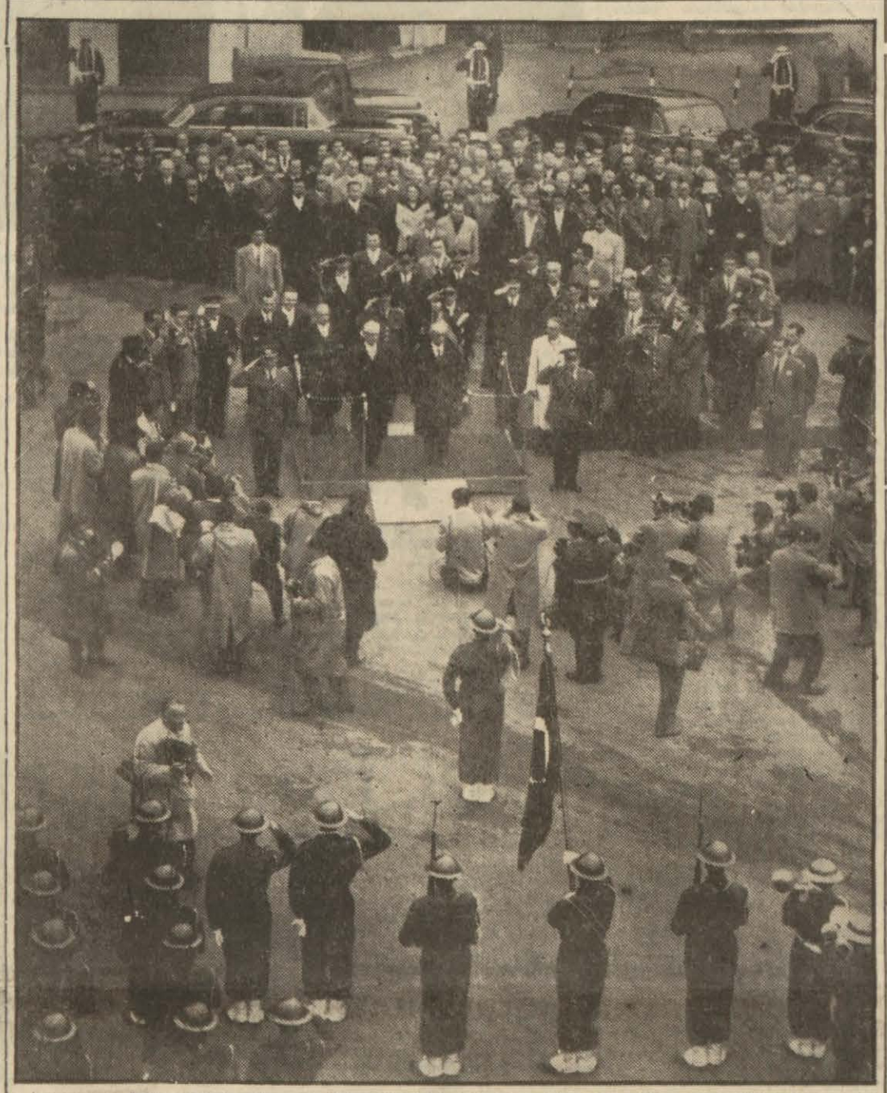

İtalyan Reisicumhuru nu İstanbul'daki karşılama merasim inde milli marşlar çalınıyor.

BÜYÜK MİSAFİR ŞEHRİMİZDE

İstanbul, Ekselâns Gronchi'yi parlak bir şekilde karşıladı

Muhterem misafirimiz ekselâns Giovanni Gronchi ile Bayan Gronchi ve Reisicumhurumuz Celâl Bayar, beraberlerinde Türk ve İtalyan Hariciye Vekilleri ve diğer zevat olduğu halde dün gece Ankara'dan kalkan bir hususi trenle İstanbula gelmişlerdir.

Saat 12 de Haydarpaşa garına vasıl olan sayın misafir, halkın ve izcilerin tezahüratı arasında gardan çıkmışlar, Galataya geçmek üzere, kendilerine tahsis edilmiş bulunan «Umur» motörüne binmişlerdir.

«Umur» motörü Selimiye kışlası önlerine geldiği zaman 21 er pare top ile selâmlanmışlar ve Galata rıhtımına vasıl olmuşlardır. Rıhtımdaki kalabalık kendilerine tezahüratta bulunmuştur.

GALATA RIHTIMINDAKİ MERASİM

Başta Alay Sancağı ve bando bulunan bir merasim kıtası ve onun karşısında da karşılamaya gelen sivil ve askeri zevatla İtalyan kolonisi yer almış bulunuyordu. Bando İtalyan millî marşı ile İstiklâl Marşımızı çaldıktan sonra, ekselâns Gronchi Garnizon Kumandanı ile merasim kıtalarını teftiş etmiştir.

Buradaki merasimi müteakip, dost iki milletin devlet reisleri, Bayan Gronchi ikamet edecekleri Şale köşkune gitmişlerdir. Burada Reisicumhur Bayar kendilerine veda ile ayrılmıştır. Ekselâns Gronchi İstanbul halkına teşekkürlerini bildirmesini Prof. Gökaydan rica etmiştir.

Misafirimiz Haydarpaşa garında Gökayla

★ ★

BAZI MEBUSLARIN AYAKTA TAKİP ETTİĞİ

CHP Grup'u dün çalıştı

Teklif soru önergesi ve gensorular ihtisas komisyonları tarafından hazırlanacak

Hususi Muhabirimizden

Ankara 14 — Meclisin genel görüşme salonunda D.P. meclis grupu toplantı halinde olduğundan C.H.P. meclis grupu bugün saat 15 de kendi grup salonunda toplanmıştır.

Ankara milletvekili Falk Ahmet Barutçunun başkanlığında yapılan bu toplantıda C.H.P. milletvekilinin üçte biri yer yokluğu yüzünden görüşmeleri saat 18 ze kadar ayakta takip etmişlerdir.

Grupun vazifeleri ve faaliyetleri üzerinde yapılan görüşmeler sonunda teklif, soru önergesi ve gensoruların ihtisas komisyonlarında hazırlanması ve grup idare heyetinin tasvibinden geçtikten sonra Meclis başkanlığına verilmesi kararlaştırılmıştır.

C.H.P.'li kadınlar her ay pahalılık bülteni çıkaracak

C.H.P. İstanbul Kadınlar Kolu, başkan Güzide Tanrıyar'ın riyasetinde bütün ilçe kadınlar kolunun başkanlarının iştirâkiyle dün bir toplantı yapmış ve toplantının akabinde başkan Güzide Tanrıyar basına şu beyanatı vermiştir:

«Seçimlerin neticeleri üzerinde ve yapılan yolsuzluklar hakkında görüştük. Önümüzdeki seçimlere şimdiden hazırlık mahiyetinde olmak üzere dahili işlerimize taallûk etmek üzere bazı kararlar aldık.»

«PAHALILIK BÜLTENİ»

Bundan sonra eskisinden daha sistemli olarak kadın kollarının faaliyet sahalarına giren mevzularda çalışmağa devam edeceklerini söyliyen Tanrıyar, dün almış oldukları bazı kararları şu şekilde hulâsa etmiştir:

«Bu kararlardan biri olarak pahalılığın günlük artışını umumi efkâra arzetmek üzere aylık bültenler hazırlıyacağız. Belediyeye ait olan şikâyetler hakkında aylık bültenler neşredeceğiz. Muhtar seçimleri için de şimdiden bazı hazırlık mahiyetinde kararlar almış bulunuyoruz.»

Cahide Sonku

Cahide Sonku 1,000,000'u hibe edecek

Sahne ve Film artisti Cahide Sonku ve tütün tüccarlarından İhsan Doruk arasındaki anlaşmazlığın başlıca mevzuunu Tarabyadaki 9 dairelı, bahçesi heykeller-

(Devamı Sa: 5, Sü: 7 de)

BAŞYAZI

İKTİDARDAKİLERE FREN

Ahmed Emin YALMAN

Çok tecrübeli bir ecnebi dostum var. Ömrünün büyük bir kısmı gazetecilikte geçmiştir, ondan sonra diplomasinin gazetecilikle ilgili bir şubesine girmiş, orada vazife görmeğe başlamıştır. Bu dostun dolaşmadığı memleket yoktur, Asyayı, Rusyayı cebinin içi gibi bilir. «Benim kendi memleketim daima haklıdır» tarzında bir taassuba kendini hiç bir zaman kaptırmaz, memleketi hakkında da daima objektif davranır, doğruya doğru, iğriye iğri der.

Geçen gün kendisiyle konuşuyorduk. Bir aralık dedi ki:

«— Uzun bir hayatın bana öğrettiği esaslı bir ders vardır. İnsan dediğimiz mahlûk, umumiyetle kabul ettiğimizden, umduğumuzdan çok zayıftır. İster Fransayı, ister İngiltereyi, Amerikayı, ister İskandinav memleketlerini ele alınız, insanların gördüğü terbiye, geliştirdiği seciye; kudretin sarhoşluğuna karşı pek tesirsiz bir fren teşkil eder. Bir insan, hesapsız kudrete sahip olmasın, derhal baştan çıkar, kudretini kendi keyfine, gururuna, menfaatine, sevdiklerinin ve hulûskârlarının yararına, kendisine kafa tutanların aleyhine olarak kullanmağa meyleder.

İnsanların bu zaafına karşı medeniyetin bulabildiği iksir, keyfi idare meyline karşı geliştirilen fren; ancak ve ancak demokrasidir. İktidar mevkiinde olanlar, bunu hükümsüz bırakmak, kendi dar ve batıl görüşleriyle kestirme yollardan yürümek için ellerinden geleni yaparlar. Fakat demokrasinin ruhu ve an'aneleri bir kere kök salarsa ve müesseseleşirse; hakikatte kendi lehlerine olan mürakabeli sisteme ister istemez alışırlar ve ayak uydururlar...»

Dostumun yanından ayrıldıktan sonra kendi kendime düşündüm: «Gün görmüş fikir adamı tamamiyle haklı... İnsan çok zayıf ve zavallı bir mahlûk... Kendi bilgi ve seciyesinin freni, kudret sarhoşluğunu önlemeğe hiç de yetmiyor. Demokrasi freninin mutlaka tesirli bir hale gelmesi lâzım...»

Türk siyasi hayatının bu basit hakikati keşfetmesi ve mânasını iyice kavraması için çok zaman geçmesi, çok acı tecrübeler geçirmemiz lâzım gelmiştir, uzun zaman şahıslara ümit bağladık. «Filân giderse ve yerine falan gelirse, her şey düzelir» dedik. Fakat gafletin mahsulü olan bu ümidimiz boşa çıktı. Türk halkının çok zaman evvel keşfettiği bir hakikat kendini her defasında duyurdu: Gelen, hemen daima gideni aratti, beterin beteri olabileceği devamlı şekilde belli oldu... Çok partili sisteme girdikten sonra şahıslar hakkında verdiğimiz hükmün, partiler hakkında da yerinde olduğunu gördük, anladık...

Demek ki bir memlekette kuvvet müvazenesi kurulmadıkça, demokrasi freni tesirli bir şekilde işlemedikçe, halk kendi mukadderatına ilgi peyda etmedikçe; bütün çırpınılar boştur, demokrasi bir şekil meselesi halinde, kâğıt üzerinde kalmağa mahkûmdur. İdare tarzı, yaftasını ne kadar değiştirirse değiştirsin, keyfi mahiyetini devam ettirir.

(Devamı: Sa. 5, Sü. 7 de)

Ayni mevzuda iki ayrı karar

Sırrı Atalay hakkındaki takibat durduruldu. Bölükbaşı hâlâ mevkuf

27 ekim seçimlerinde Kırşehirden tekrar mebus seçilmesine rağmen, C.M.P. genel başkanı Osman Bölükbaşı hakkındaki mevkufiyet hali devam etmektedir. Bölükbaşı ve avukatlarının müteaddit müracaatlarına rağmen, Ankara Ağırceza mahkemesi mevkufiyet halinin devamında ısrar etmiştir.

Diğer yönden, C.H.P. Kars milletvekili Sırrı Atalayın da geçen devrede teşrii masuniyeti kaldırılmış ve Ödemiş Ağırceza mahkemesinde, hakkında açılan dâvâya bakılmağa başlanmıştı. 13 kasımda Ödemişte devam edilen duruşma sonunda mahkeme, Sırrı Atalayın tekrar mebus seçilmesi ile teşrii masuniyetinin avdet etmiş olduğu kanaatine varmış ve hakkındaki takibatı devre sonuna bırakarak bu yolda karar almıştır. Ödemiş mahkemesi Emin Taşlı'nın başkanlığında Mustafa Eriç ve Baha Tolunaydan müteşekkildir ve kararını ittifakla vermiştir. İddia makamını işgal eden savcı Ahmet Özet ise bu karara itirazda bulunmuştur.

Teşrii masuniyetleri kaldırılarak haklarında takibata girişilmiş olan iki mebusun tekrar mebus seçilmesiyle haklarında iki ayrı mahkemenin verdiği ve birbirini nakzeden kararlar ortaya hukuki bakımdan çok ciddi bir mesele çıkarmış bulunmaktadır. Bu mesele etrafında fikrini sorduğumuz ana yasa doçenti Tarık Zafer Tunaya şunları demiştir:

«— Mesele umumi olarak şöyle vazedilebilir:

Teşrii iktidardan, yani Meclisin yetkisinden daha geniş ve bizzat Meclisi kurucu yetkiyi haiz bulunan seçmen kütlesi, herhangi bir adayı yeniden mebus seçmişse, bu kimsenin mebusluk sıfatına bağlı haklara ve bu arada pek tabii olarak ,yeniden teşrii masuniyete sahip olmasını da istemiş demektir. Halkın (seçmenin) bu kurucu yetkisi (müessisan yetkisi), Meclisin kararlarından da üstün olduğundan, mahkemelerin bu karara uyması gerektir.»

Sava Vafidis'in durumu hâlâ belli olmadı

Yurt dışına 2 milyon lira kaçırmak suçundan maznun olarak yargılanmakta iken, ortadan kaybolan Sava Vafidis hakkındaki tahkikata devam edilmektedir.

Bununla ilgili olarak Sava Vafidisin karısı ve üçüncü avukatı da dün savcılığa çağırılarak her ikisinin de ifadeleri alınmıştır.

Fakat bugüne kadar yapılan tahkikat Savanın gerçek durumunu aydınlatmaktan uzak kalmıştır.

İlgililere göre, Savanın yurt dışına kaçmış olmasındaki ihtimaller, hâlen Türkiyede bulunduğu ihtimalleri kadar kuvvetlidir.

(Devamı Sa. 5 Sü. 8 de)

Yabancı dil tedrisatı dert oldu

İstanbul Üniversitesinde yabancı dil tedrisatı, talebelerin başlıca şikâyet konusu olmakta devam etmektedir. Bütün Üniversite talebelerinin, bu konuda devam eden şikâyetleri, senelerdenberi bir türlü dikkate alınmamaktadır. Üniversiteye bağlı bütün fakülte ve yüksek okullar, talebe cemiyetleri başkan ve temsilcileri, dün saat 14.30 da Üniversite kantininde, yabancı dil tedrisatı ile ilgili şikâyetler konusunda kat'i bir karar almak üzere toplanmışlardır.

Toplantıda cereyan eden müzakereler sonunda, yabancı dil meselelerindeki şikâyetlerin, doğru-

(Devamı Sa. 5. Sü. 8. de)

Vita satışları tahdit edildi

Bundan sonra satış belli yer ve günlerde yapılacak

Alınan çeşitli tedbirlere rağmen, vatandaşların bir türlü vita yağı temin edememeleri üzerine Belediye İktisat Müdürlüğü yeni bir çareye başvurmuştur. Buna göre haftanın her gününde şehrin yalnız bir bölgesinde vita yağı satışı yapılacaktır. Bu iş için İstanbul altı bölgeye ayrılmış ve her bölge

(Devamı Sa: 5 Sü 6 da)

Verilen emri yerine getir en memur cezalandırılmış

RUS GÖZETLEME NOKTALARI — Paris'te coğrafya yılı münasebetiyle açılacak sergiye Ruslar camdan mamul bir harita ile iştirak etmektedirler. Bu haritanın üstünde gözetleme yerleri beyaz noktalar halinde gösterilmiş bulunmaktadır. Resim bu orijinal haritayı gösteriyor.

DEĞİLDİR. VATAN G AZETESİ YAZI İŞLER İ MÜDÜRLÜĞÜNE G

azetenizin 12 Kasım 1957 tarihli nüshasının birinci sahifesinde «Seçim arifesinde yıkılan gecekoduların hikâyesi» başlıklı yazıda Belediye Zabıtası Başkomiserlerinden Lütfi Şişli oğlu ile Belediye Zabıta memuru Güzin Güran'ın verilen bir emri yerine getirdiklerinden dolayı cezalandırıldıkları ileri sürülmüştür. Bu iddia doğru değildir.

Filhakika Başkomiser Lütfi Şişlioğlu Üsküdardan Merkez Hal Başkomiserliğine, Güzin Güran Üsküdardan Zeytinburnu Belediye Zabıtası merkez memurluğu kadrosuna nakledilmişlerdir. Bu nakil muamelesinin yapılmasını icap ettiren tek sebep üçüncü dönem meslek kursunun tedrisata başlaması dolayısiyle

(Devamı: Sa: 5, Sü: 5 de)

GÜNÜN YAZISI

Suni peykler ve Devletler hukuku

YAZAN: **Yılmaz ALTUĞ**

«Londrada basılan Daily Mirror reklâm formülü «Yer yüzündeki en büyük günlük gazete» iken bunu «Kâinattaki en büyük günlük gazete» şeklinde değiştirmiştir.»

Bu ufak haber her halde hepimizi güldürmüştür. Fakat Sputnikler, füzeler ve sairelerle yeryüzünün artık insanlara kâfi gelmediğini, fezaya yayılmak hususundaki kuvvetli temayülü de çok güzel aksettirmektedir.

Ruslar bir ay fâsıla ile iki sun'i peyki fezaya atmaya ve orada devirler yaptırmağa muvaffak oldular. Hele ikinci peykde bir köpeğin yâni canlı bir varlığın bulunması insanların bir an önce kâinatın bilinmeyen köşelerine gitmek için ettiği aceleyi gösterir. Birleşik Amerikada ise fezaya atılan bir füze, yeryüzüne dönmüştür. Bu başarı da aya veya diğer yıldızlara gitmenin artık Jules Verne vâri bir hayal olmadığını göstermektedir.

Peykler, kıtalar arası füzeler, uzun menzilli güdümlü silâhlar ve nihayet tasavvur edilen feza plâtformları, devletler hukukunu yeni bir takım meselelerle karşı karşıya bırakmaktadır. Şimdiye kadar akdedilen havacılığa müteallik anlaşmalar bunları halledecek durumda değildir. Bunun için Ocak 1957 tarihinde kongreye verdiği açış demecinde feza araçları ve peykler hakkında karşılıklı kontrolu sağlayacak anlaşmalar yapmak gerektiğini açıklamıştı. 14 ocak 1957 de de Büyükelçi Henry Cabot Lodge, Birleşmiş Milletlere sunduğu beş maddelik silâhsızlanma programında feza araçlarının münhasıran ilmi ve barış yollarında kullanılmasını temin edecek bir kontrol sisteminden bahsetmiştir. Fakat henüz bu konuda yapılmış bir anlaşma olmadığı gibi hiçbir müzakere de cereyan etmemiş, sadece Kruşçef, Başkan Eisenhowere muğlâk bazı teklîflerde bulunmuş, fakat bunlar da kabul edilmemiştir.

Devletler hukukunda bir kara, bir deniz ülkesi olduğu gibi bir de hava ülkesi mevcuttur. Bu tâbir, 1919 tarihli Paris Konvansiyonunun birinci maddesinde ve 1944 tarihli Chicago Konvansiyonunun da yine birinci maddesinde kullanıldığı halde bunun tarifi her iki anlaşmada da verilmemiştir. Uçak ve balonlar keşfedilmezden önce toprak sahibinin arazisi üzerindeki hakkına bir sınır tanınmıyordu. Fakat uçuş araçları bulunduktan sonra bu hakka bir sınır tanımak ve uçuşlara da bir hak vermek icop ettiği kanaati yayıldı. Devletler hukukunda da devlet hâkimiyetini havada sınırlandırılmayı savunan yazarlar ortaya çıktı. Shawcross, Beaumont, Wienczslaw, Wagner bunlardandır. Fakat bu teorilerden henüz hiçbiri bir milletlerarası mahkeme tarafından kabul edilip uygulanmamıştır. Devletlerin çoğu da kara ve deniz ülkelerinin üzerindeki hava sahasında tam ve münhasır hâkimiyet iddia ederler. Fakat yine bu devletler anlaşmalarla diğer devletlere karşılıklı olarak ülkeleri üzerinde uçmak yetkisi tanırlar. 1944 Chicago Konvansiyonunun birinci maddesi her devletin ülkesi üzerindeki hava sınırında tam ve münhasır hakkı olduğunu belirtmiştir.

Hava ülkesini incelerken, atmosferin bir takım tabakalara bölündüğüne işaret etmek yerinde olur. Fizikçiler iki taksim yaparlar, bunlardan birincisi yüksekliklerde ısının, diğeri ise yüksekliklerde elektron yoğunluğunun değişmesine göre yapılmaktadır. Bunlardan ilki hukukta kullanılmaya daha elverişlidir. İşte ısının yüksekliklerde değişmesine göre beş gaz tabakası tesbit edilmiştir: Troposfer (deniz seviyesinden 10 kilometre yüksekliğe kadar), Stratosfer (10 kilometreden 40 kilometre yüksekliğe kadar), Mezosfer (40 Klm. den 80 Klm. yüksekliğe kadar), Termosfer (80 Klm. den 375 Klm. yüksekliğe kadar), Ekzosfer (375 Klm. den daha yukarıları). Troposfer: Bugünün hava faaliyetlerinin çoğu bu bölgede cereyan eder. Bu bölgenin sınırı, dünyanın en yüksek dağı Himalayanın yüksekliğini az aşmaktadır. Bu tabaka, dünyanın yuvarlaklığı sebebiyle Ekvatörde 18 kilometreye çıkmakta, kutuplarda ise 7 kilometreye inmektedir. Modern uçaklar ve bilhassa pistonla işleyen hava taşıtları bu tabakada çalışmaktadır. Bu tabaka, devletler hukuku bakımından çok önemlidir.

Stratosfer: İlmi olmıyan konuşmalarda Stratosfer troposferin üstündeki bütün tabakalara verilen isimdir. İlmî bakımdan ise sadece ikinci tabakaya verilen addır. Stratosferdeki insan faaliyeti bugüne kadar şunlardır: Uçakla çıkılan en yüksek nokta (90.000 ayak) - Gayri resmî olarak Yüzbaşı İven C. Kincheloe Kaliforniyada Bell X-2 roket uçağıyla, 1956 Ağustosunda 126.000 ayak yüksekliğe çıkmışsa da bu rekor tescil edilmediğinden biz 90.000 ayak yüksekliği vermekle iktifa ediyoruz.» İçinde insan bulunan bir balonun çıktığı en yüksek nokta 76.000 ayak. Amerikalı teğmenler Malcolm D. Ross ve Morton L. Lewis, helium gazı dolu bir balona takılı özel bir muhafaza içinde bu yüksekliğe varmışlardır. İçinde insan olmıyan bir balonun çıktığı en yüksek nokta 140.000 ayak.

Mezosfer: 40 Klm. den 80 Klm. yüksekliğe kadar olan tabaka demiştik. Bazı fizik âlimleri bu arada H. K. Kallmann bu görüşü kabul ederler. Sydney Chapman gibi diğer bazıları ise âzami hadde kesin bir rakam vermeyip 100 Klm. nin altında diye tarif ederler.

Dördüncü tabaka olan Termosfer'e gelince, buradaki beşerî faaliyetler 114 mil yüksekliğe çıkan V 2 lerle 250 kilometre yüksekliğe çıkan Wac Corporal adlı rokettir. Ekzosfere gelince bu 375 kilometrenin üstüdür ki, buraya atılan iki Rus peyki, Sputnik I ve II den başka bir şeyi henüz duymadık. Bunlar 900 kilometre mesafede bulunmaktadırlar.

Son gelişmeleri karşılayacak bir anlaşma mevcut olmadığını yukarıda zikretmiştik. Bu hususta Profesör John Cobb Cooper'in milletlerarası sivil havacılık teşkilâtının Karakastaki onuncu toplantısına sunduğu tasarı önemlidir. Bu tasarı 1956 yılında hazırlanmıştır. Başlıca üç maddeyi ihtiva etmektedir. Birinci madde bugünkü normal hava taşıtlarının seyahat ettikleri bölgeyi tarif eder. İkincisi, ilk tabakadan 300 mil yüksekliğe olan tabakadır ki, buna «bitişik bölge» adını vermektedir. Burada, aşağıdaki devletin hâkimiyeti tam olacak, fakat gayri askerî hava araçlarına bir transit hakkı tanınacaktır. Üçüncü madde, bitişik bölgenin üstündeki tabakayı tarif eder. Burası açık denizlerin serbest oluşu gibi bütün mekanik hava araçlarına serbesttir.

Hemen yakında bir sivil havacılık konferansının toplanmasını beklemek beyhudedir. Bu yapılamayınca, tabiatiyle bir anlaşma da meydana gelmiyecektir. Önceleri ülkeleri üzerindeki hava tabakalarında tam bir hâkimiyet iddia eden devletlerin ilmî gayelerle çok yüksek mesafelere atılan peyklere, roket veya füzelere itiraz etmiyecekleri son olaylardan anlaşılmıştır. Ahdî devletler hukuku, havacılık hususundaki kâideleriyle bugünkü ihtiyaçlara cevap verememektedir. Bir müddet sonra gelişmeleri takip eden devletlerin yukarıda zikrettiğimiz esaslara uygun veya yakın bir takım kaideler kabul etmeleri pek mümkündür.

ŞEHİR HABERLERİ

Belediye iki kamyonla ucuzluk savaşı yapacak!

Gıda maddesi fiatlarındaki devamlı artış üzerine Belediye yeni tedbirler almağı kararlaştırmıştır. Bununla ilgili olarak tanzim satışlarından başka bugünden itibaren iki kamyonla da seyyar satış yapılacaktır. Beyoğlu cihetini takiben İstanbulun muhtelif semtlerine gidecek olan bu kamyonlarda bilhassa fasulye, zeytin, yağı, nohut, peynir ve pirinç gibi maddeler bulunacaktır. Kamyonlardaki satış fiatları piyasaya nisbetle ucuz olmakla beraber, koca şehrin gıda maddesi mevzuundaki ihtiyacının sadece iki araba ile giderilmesine çalışılması gülünç karşılanmıştır.

Ayrıca, bir müddet sonra da şehrin muhtelif yerlerinde 15 sabit satış yeri kurulacağı da bildirilmektedir.

Dünya çocuk kitapları haftası

Dünya Çocuk Kitapları Haftası, bu sene 18 Kasım 1957 Pazartesi sabahı başlıyacak, 23 Kasım 1957 Cumartesi günü akşamına kadar devam edecektir.

Hafta münasebetiyle Beyazıt Çocuk Kütüphanesinde, Fransız Konsolosluğu resim galerisinde ve Kadıköy Halk Eğitim Merkezi salonunda olmak üzere üç yerde (Dünya Çocuk Kitapları Sergisi) açılacak, her üç serginin açılış töreni 18 Kasım 1957 Pazartesi günü saat 10 da yapılacaktır.

Sergiler 18 Kasım 1957 — 23 Kasım 1957 tarihleri arasındaki günlerde her gün saat 10 dan 17 ye kadar ziyaretçilere açık bulunduru lacaktır.

Dünya Çocuk Kitapları haftası dolayısiyle ayrıca resmi, Türk özel ve azınlık ilkokullarında derslerde bu haftanın mâna ve mahiyeti ile gayeleri üzerinde durulup çalışılacak, imkânları müsait olan okullarda çocuk kitapları sergileri ve kitap köşeleri tertiplenecektir.

Kaloriferler yanacak

Teshin şartı ile kiralanmış olan han, pansiyon apartman ve diğer binalardaki kaloriferlerin Belediye Zabıta Talimatnamesi gereğince 1 Kasımdan itibaren yakılması gerektiğinden, keyfiyet bütün bina sahiplerine bir tebliğle bildirilmiştir. Kaloriferlerin yakımı işi 1 Kasımdan, Mart ayının sonuna kadar devam edecektir.

Bir yankesici mahkûm oldu

İkinci Asliye Ceza Mahkemesinde yankesicilik suçundan yargılanan Bedii Akkül adındaki sahıs bu mahkemece bir sene bir ay hapse mahkûm edilmiştir.

Bedii Akkül, Tarlabaşında bir adamın cebinden portföyünü çalmış ve portföy içinde 20 kuruş para çıkmıştı.

Mustafa Kemal Paşa Millî Mücadele yıllarında başyazarımız Ahmet Emin Yalmana mülâkat veriyor.

VATAN'IN DEMOKRASİ VE HÜRRİYET HAKKINDAKİ DEĞİŞMEZ PRENSİPLERİNİN BİR VESİKASI

34 yıl önce Vatan'ın Atatürk'e yazdığı bir açık mektubun tam metni

«Gazi Paşa Hazretlerine maruzat...»

[Aşağıda okuyacağınız açık mektup (Vatan) ın 1923 ile 1925 arasındaki ilk neşir safhasında, 5 Ekim 1923 de çıkmıştır. Otuz dört yıl evvel kaleme alınan bu yazım; gazetenin demokrasi ve hürriyet dâvalarında büyük bir sebat ve imanla takip ettiği değişmez prensiplerin en canlı bir belirtisi, bir vesikasıdır.

Bunu okuduğunuz zaman iki noktaya dikkat etmenizi rica ederiz: Birincisi, Zafer ve Havadis gazeteleri tarafından Atatürk'ün ismini karıştırmak suretiyle bize yapılan ve bugünkü sayımızdaki cevapta bahis mevzuu edilen çirkin iftiraların ne kadar uydurma olduğunu bu yazının ortaya koymasıdır.

İkincisi de, gazetemizin fikirlerini sık sık değiştirdiğine dair gayri mes'ul kimseler tarafından fısıltı yoluyla ve ikna kudretimizi baltalamak kasdiyle yapılan propagandaların ne kadar haksız ve esassız olduğunu belirtmesidir. Otuz dört yıl evvel demokrasi ve hürriyete dair yazdığımız yazı, bugün yazdıklarımızın kelimesi kelimesine aynıdır. Çok partili hayata girdiğimizden sonra siyasi partilerimiz rol ve siyasetlerini değiştiririlerse, sözlerini tutmazlarsa, dün desteklediğimiz bir partiyi tenkide bizi mecbur bırakırsa, bu bizim değil kendilerinin kabahatidir.

İki iktidar gazetesine verdiğimiz cevapta da söylediğimiz gibi, yazımız, Atatürk'e ve eserine duyduğumuz sayginin ve onu her sahada mükemmel görmek hasretinin en belig bir ifadesidir.] A. E. Y.

Pek muhterem Paşa Hazretleri,

Gazetecilikte başlıca bir ihtisas var ise o da umumî efkârdaki cereyanları sezmekten ibarettir. Sezdiğimi zannettiğim cereyanlara ter cüman olmama naçiz bir hürmetkârınız sıfatiyle müsaade buyurmanızı dilerim.

Korkunç âkibetlere uğrayan, varlık ve istiklâlden âdeta ümidini kesen bir milletin önüne düşmek, onun yegâne kurtuluş ümidi olmak, kudretin çok üstünde zorluklara meydan okumak, engelleri birer birer yenmek ve bu memleketin namusunu, haysiyetini, istiklâlini, Milletlerarası mevkiini en hayalperestlerin rüyada görmeğe cesaret edemiyeceği bir dereceye yükseltmek, âdî beşerî kelimelerle ifade edilemiyecek bir başarı, bir mucizedir.

Bu millet, size olan şükran bor-

(Devamı Sa.5 Sü 4 de)

GÜNÜ GÜNÜNE

Tiyatro yazarı Ve Kulis

Türkiye'de bilhassa şu son beş on yılda tiyatro topluluklarının sayısı epeyce arttı. İstanbuldan gayri Ankara, İzmir, Adana, Bursa ve hattâ diğer bazı şehirlerde devamlı temsiller veriliyor. Ankarada dört beş ve İstanbulda sekiz on sahne, bütün mevsim perde açıyor. Fakat bütün bu sayı artışlarına rağmen, bir Türk Tiyatrosundan söz açmak halâ kabil değil. Zira bütün bu düzinelerle sahne, Türk tiyatro yazarından yoksun.

Gerçi bilhassa Meşrutiyetten sonra bazı isimlere rastlanmakta. Cumhuriyetle de yine bazı yeni yeni isimlere rastlanıyor. Fakat bütün bu bir görünüp bir kaybolan yazarlar, cılız bir takım denemeler vermekten öteye geçmiş değil. Son birkaç yılın ortaya attığı en yeni isimler de, sahne tekniğini kavrayış bakımından, bir ümit getirmiş değil.

Oysa, Meşrutiyetten bu yana kırk yıllık geçmiş bile, tiyatro sanatının memlekette yerleşmesi için küçümsenmiyecek bir zaman ölçüsüdür. Ne var ki, bunca yıldır tiyatro oynanan, hattâ bir Devlet Tiyatrosu olan Türkiyede bir Türk tiyatro sanatının mevcut bulunmaması, sebepsiz değildir. Bizim tiyatrolar, tiyatro yazarı diye bir gerçeği bir türlü kabule yanaşmazlar. Sahne yazarlarımızın çoğu da, kulisle haşır neşir olmadan tiyatro eserinde başarı sağlanamıyacağını henüz anlamamıştır. Türkiyede tiyatrocu ve tiyatro yazarı, on yıllar boyunca birbirinden ayrı yaşamıştır ve yaşamağa devam etmektedir. Tiyatrocu, üç duvarlı dünyanın mimarına halâ dudak bükmekte ve sahnesini yazara sımsıkı kapamakta. Yazar, sahne gerçeğinden, kulis atmosferinden ve tiyatro tekniğinden halâ ayrı yaşamakta.

Tiyatrocusu ile tiyatro yazarı birbirinden bu derece ayrı yaşıyan bir memlekette, memleket malı bir tiyatro sanatının var olabileceğini düşünmek bile yersizdir. Dünya tiyatro tarihi, bu görüşü destekliyen örneklerle doludur.

Shakespeare, Molière, Goethe aynı zamanda tiyatrocudurlar. Aktör olarak, tiyatro adamı olarak, rejisör olarak, kulisle yakından ilgiliydiler. Sahnenin arkasında yaşıyordular ve tiyatronun tekniğini biliyordular. Hem bu kadar gerilere uzanmağa da lüzum yok. Daha geçen yıl ölen ve çağımızın en ünlü tiyatro yazarlarından sayılan Berthold Brecht, adına bir topluluk çalıştırdı, rejisörlük yaptı ve son nefesini kulis arasında verdi.

Türkiyede bir tiyatro sanatının gerçekleşmesi, yazarın kulise girmesine bağlı, her şeyden önce.

Burhan ARPAD

Millî Piyango bugün çekiliyor

Millî Piyangonun 15 Kasım çekilişi bugün saat 13.30 da Ankarada yapılacak, ikramiye kazanan numaralar bu gece saat 23 te Ankara radyosu ile yayınlanacaktır.

SİNİR HEKİMİ
Dr. ERTUĞRUL KUTLUĞ
Her gün saat 15-18 arası, Cağaloğlu, Nuruosmaniye Cad. No. 9, Yavuz Apt. kat 1 de hastalarını kabul eder.
Tel: 22 72 06

TAŞ DEVRİ — MİSTİK

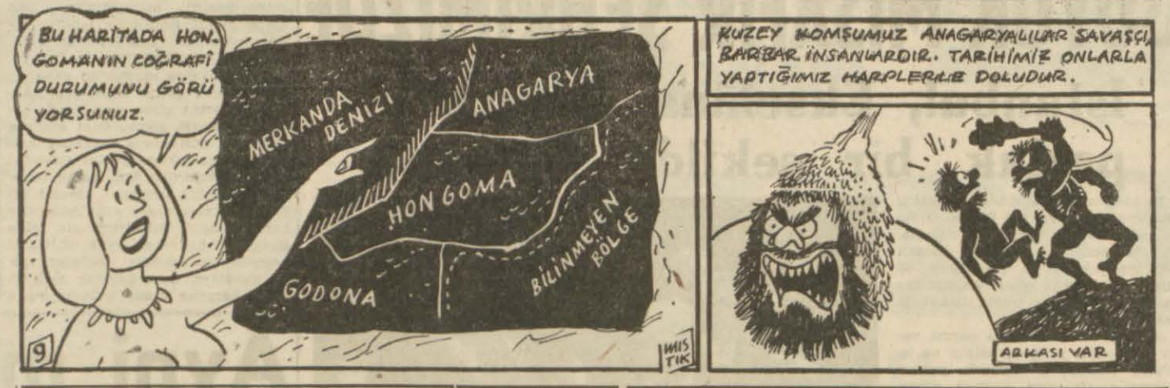

ÇAKARALMAZ HAFİYE — EFLÂTUN NURİ

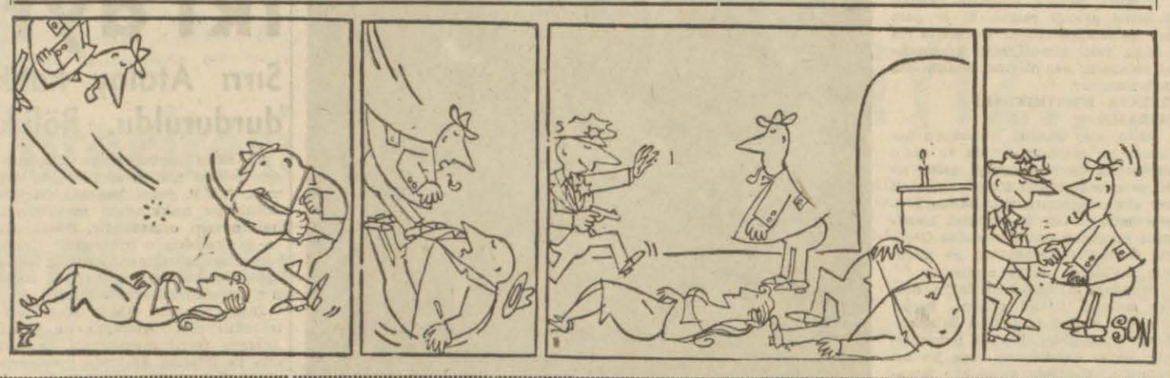

YENİ FİLMLER

YARIN Ağlıyacağım ★★★

(I'll Cry Tomorrow), Reji: Daniel Man, Oynıyanlar: Susan Hayward, Richard Conte, Eddie Albert, Jo Van-Fleet, Don Taylor, Ray Danton, Senaryo: Helen Deutsch ve Jay Richard Kennedy. Lilian Roth'un aynı adlı romanından, müzik: Alex North, Kamera: Arthur Arling, Prodüksiyon: M.G.M. YENİ MELEK Sinemasında.

Yarın Ağlıyacağım filminde Suzan Hayward

Türk seyircisi, Daniel Man'ı, Tenessee Williams'ın bir oyunundan sinemaya aktardığı Kırmızı Gül (The Rose Tattoo) le tanır. Anna Magnani ile Bürt Lancaster'in oynadıkları film, basit bir Amerikan ilçesindeki küçük bir çevrenin cinsel eğilimlerini, Freud psikanaliziyle oldukça yakından ilgili bir davranışla ele alıyor, biyolojik bir gereksinmenin doğurduğu çeşitli tutkuları, kadın - erkek ilintisini anlatıyordu. Son yıllarda aynı konuyu işliyen Elia Kazan'ın İhtiras Tramvayı (A Streetcar Named Desire), Delbert Mann'ın Dön Bana (Come Back Little Sheba) sı, Joshua Logan'ın Piknik (Picnic) ine, Kırmızı Gül yeni bir halka daha katmıştı.

Daniel Man, «Yarın Ağlıyacağım» da, çok daha değişik bir tutumla karşımıza çıkıyor. Tanınmış şarkıcı Lilian Roth'un aynı adlı romanından Helen Deutsch'un ve Jay Richard Kennedy'nin sinema tekniğile uyguladıkları senaryo, başlangıçta, genç yaşında kocasız kalan bir kadının (Roth - Jo Van - Fleet), yaşamasını süslemek, cinsel eksiklerini unutmak gibi bir içgüdüyle, küçük yaşındanberi bir oyuncak gibi oynıyarak yetiştirdiği kızını (Lilian Roth - Susan Hayward) tanınmış bir artist yapmak, onun kazanacağı ünle kendini avutmak istemesini gösteriyor. Gerçekten zamanla ünü gitgide yayılan genç kız, sevgilisinin ölümü üzerine, birdenbire büyük bir değişiklik geçirir, gücü, güveni kalmaz, kendini içkiye verir, anne yükünü bir yana atar.

Artık sürekli olarak sarhoştur, bütün toplumsal kaygılarını unutmuş, sorumsuz kişiler gibi yaşamaya başlamıştır. İçkisiz kalınca büyük krizler geçirir. Sürekli bir dipsomani içindedir. Günün birinde tanışıp evlendiği ayyaş, sert ve hırçın bir adam (Richard Conte), Lilian'a, artık içkiyi bırakmak gereğini duyurur. İntihara kalkışır, beceremez. Bir takım düşkün ayyaşları kurtarmağa çalışan bir derneğe başvurur. İyileşmeğe başlar. Orada tanıdığı bir adamla evlenir. İşine ve aradığı mutluluğa kavuşur.

Daniel Man, çok iyi düzenlenip planlanmış bir senaryoyla işe başlamış. Ancak, Lilian'ın içki düşkünlerini kurtarma derneğine başvurmasına kadar rahat bir akışı olan film, ondan sonra ağırlaşıyor. Susan Hayward'ın bugüne dek oynadığı rollerin belki de en güzelini «I'll Cry Tomorrow» da görüyoruz. Seyirciyi sık sık etkiliyen yerleri var. Film, son sekanslarına doğru bir ahlâk öğütçüsü gibi davranması, ya da eski bir takım Amerikan filmleriyle ortak bir konu üzerine kurulması bir yana, gerek Susan Hayward'ın Jo Van - Fleet'in ve Richard Conte'ın oyunları, gerek Arthur Arling'in usta kamerası, gerek Daniel Man'ın zevkli idaresiyle, son günlerin en iyi filmlerinden biri olarak karşımıza çıkıyor.

KANLI AV ★

(The Lust Hunt), Reji: Richard Brooks, Oynıyanlar: Robert Taylor, Stewart Granger, Lloyd Nolan, Russ Tamblyn, Senaryo: Richard Brooks, Milton Lott'un bir hikâyesinden. Müzik: D. Amphithéatre, Prodüksiyon: M. G. M., Renkli, Sinemaskop, ATLAS Sinemasında.

Konu, aşağı yukarı bundan yüz yıl önce, California'ya yakın bölgelerdeki Buffalo (bir çeşit Amerikan öküzü) avcılarının yaşayışları üzerine kurulmuş. Büyücek bir köyün en iyi silâh kullanan adamı Charlie (Robert Taylor), Sandy adındaki bir avcı (Stewart Granger) ile birleşerek, buffalo öldürmek ve derilerini satmak amacıyla, şimdiye dek bu türlü filmlerde göre göre alıştığımız bir takım serüvenlere atılırlar. Charlie, öldürmek zevki için, eskiden kızıl derili öldürmüş, şimdi de buffalo öldüren, Sandy'nin insancıl duygularını hiçmi hiç anlamıyan belâlı bir adamdır. Bir gün ikisi de kızıl derili bir kızı severler, çatışırlar, birbirlerini öldürmek isterler. Sandy kızla kaçar, Charlie arkalarına düşer, izlerini bulur. Ne var ki kış gelmiştir, kötü bir kar yağmaktadır. Charlie, Sandy'yi vurmak için, gün doğmasını beklerken, soğuktan donar.

Filmde, deri soyucusu Woodfoos (Russ Tamblyn) un rahat oyunundan başka bir özellik yok. Ama Western filmlerine düşkün olanlar sıkılmadan seyredebilirler.

★★★★ Çok güzel
★★★ Güzel
★★ Orta
★ Kötü.

S. MADEN

KAYALIKTAKİ EV

YAZAN: V. WILLIAMS

Tercüme eden: Rezzan A. E. YALMAN — No .8

ÇIKAN KISMIN ÖZETİ — Sally ile Rex yeni evlenmişlerdir. Evlenmeden iki ay önce tanışmış olan genç eviler Paris yakınlarında bir köşkte balayılarını geçirmektedirler. Rex lejyonda bulunmuş bir ressamdır. Ve Sally'yi zengin sanmaktadır. Evlendikleri gece Sally zengin olmadığını, bütün eşyasının yanında kâtibe olarak çalıştığı Marcia'ya ait olduğunu söyler. Rex buna kızmamış görünür. Sally bir kaç saat sonra Rex'i köşkte bulamaz.

Demek ki Rex macera arıyan bir serseri imiş... Kendisini çok sever gibi görünmüştü, fakat hakikati öğrenince bu sevgiden eser kalmamıştı.

Hâbuki Sally ona ne kadar inanmış, nasıl kendini vermiş, âdeta yılışmıştı. Rex'in aradığı şeyin, kendisi ve sevgisi olduğunu sanmıştı. Halbuki demek o, ancak Sally'nin mevkiine ve parasına göz dikmişti. Marcia'nın söyledikleri ve korktukları bir bir çıkıyordu.

Sally birdenbire hiddetlendi, yüzü kızardı, yumruklarını sıktı. Dün gün gecesi terkedilmek gururuna dokunuyordu. Şimdi ne yapabilirdi. Herkes ne diyeceti? Marcia'ya ne yüzle bakacaktı? Evdeki hizmetçilerden utanıyordu.

Biraz evvel hepsi birer birer gelip onları tebrik etmişlerdi. Şimdi sabahleyin oda hizmetçisi Marie kahvaltı tepsisi ile gelince ona ne yüzle bakacaktı? Ne söylese, ne uydursa kimseler inanmazdı.

Gözlerinden yaşlar iniyordu. Fakat Sally o kadar hiddetli ve öfkeli idi ki ağladığının bile farkında değildi.

Yerde duran bir kâğıt birdenbire gözüne ilişti. Yere eğildi ve aldı. Bu, dörde bükülmüş âdî bir mektup kâğıdı idi. Demir parmaklıklı kapının yanında bir elektrik düğmesi vardı. Onu çevirdi. Kapının üstündeki ışıklar yandı. Kâğıtta matbaa harfleriyle ve iri bir yazı ile şu kelimeler yazılı idi.

ELKEYF!

Kâğıdı büküp yere ettı. Demir kapıyı kapattı. Eğik başını yukarıya doğru kaldırdı ve eve doğru yürüdü.

KARA HABERCİ

Sally, ayrıldıktan sonra Rex Garrett, dalgın bir tavırla cebinden kibrit kutusunu çıkardı ve sönmüş olan sigarını yaktı. Umumiyetle sakin olan yüzünde müphem bir gülümseme vardı. Rexin yüzünün hatlarında bir İngilizden ziyade Yunan heykellerini andıran bir âhenk göze çarpıyordu. Havuzun başında duruyor, yıldızları seyrediyordu.

Bu sakin gece ona Afrikayı hatırlatıyordu. Hayatının, hem de delikanlılık çağının beş senesini orada yaşamıştı. Bu seneler kendisinde silinmez izler bırakmıştı. Böyle yaz gecelerinde gök kubbenin derin mavililklerine ve orada titreşen yıldızlara baktıkça, hayalinde bir takım meselelerin, kokuların hatırası canlanırdı. Sarmısak, safran ve kendine mahsus yağ kokuları, zeytin ve sedir ağaçlarının odunlariyle yakılan ateşlerin kokuları, uzaklardan gelen davul ve trampet sedalariyle, Berberilerin yanık kaval seslerini duyar gibi oluyordu. Bu eski günlerin uzak ve tatlı hatırasından sıyrılarak yeni başlayan hatırasını düşünmeğe koyulduğu sırada, bahçenin tâ ötesinden gelen ve gitgide yaklaşan bir otomobil sesi dikkatini çekti.

Sally, ile yemekten önce kırlarda dolaşmışlardı. Dere kenarındaki yolun pek de geçilecek halde olmadığını görmüştü. Halbuki otomobil de oradan geliyordu. Ara sıra yanıp sönen farlar ağaçların koyulukluklarını aydınlatıyordu. Rex kendi kendine düşündü: Bu saatte bu yolda böyle bir otomobilin işi ne olabilir di? Evvelâ fazla merak ve alâkasını uyandırmamış olan bu hâdise, biraz sonra kendisini derin bir hayrete düşürdü. Otomobil demir parmaklıklı kapının önünde durdu ve bir kaç saniye sonra da kapının zili çalındı.

Marcia'nın evi bir asır evvel inşa edilmiş eski bir bina idi. Vaktiyle kapının üzerinde tele bağlı bir çıngırak vardı. Bunu hatıra olarak bırakmışlar, çıkarmamışlardı. Fakat aynı zamanda hizmetçilerin dairesine bağlamak suretiyle bir elektrik zili de yaptırmışlardı. Zilin düğmesi kapının etrafını saran sarmaşıkların arasında gizli olduğu için herkes bunu hemen farkedemezdi. Eski çıngırağın çaldığını duyan Rex, bu gelenin evin bir yabancısı olduğunu anladı. Her halde bu eve ilk defa gelen birisi idi.

Sally, baş garsona yemekten hemen sonra gidip istirahat edebileceğini söylemişti. Salonun ve yemek odasının bahçeye açılan balkon kapılarını kendileri yatmadan evvel kapatacaklardı. Rex, Baptiste'in çoktanberi uykuya daldığına emin olduğu için kapıyı açmak üzere yürüdü. Parmaklığın dış tarafında iki kişi alçak sesle konuşuyordu. Bir tanesinin başında bir kasket vardı. Kıyafetinden şoför olduğu anlaşılıyordu. Öteki baştan aşağı siyahlar giyinmişti. Kaldırımın kenarında toz içinde bir otomobil duruyordu. Rex, Başını kapıdan dışarıya uzatır uzatmaz, siyahlı adam kendisine doğru ilerledi. Başındaki siyah melon şapkagibi siyahtı. Elinde yepyeni siyah krep bağlı idi. Kravatı bile elbisesi gibi siyahtı. Elinde yepyeni siyah deri eldivenler tutuyordu. Kısa boylu, solgun yüzlü, uzun siyah bıyıklı bir adamdı. Bıyıklarının şekli Çinlilerinkine benziyordu. Aşağıya doğru sarkıyordu. Gözündeki gözlüğün bile şeridi siyahtı. Yüzünün yeşilimsi solgunluğu ay ışığında korkunç görünüyordu. Son derece heyecanlı bir hali vardı. Elleri, yüzü, bütün vücudü durmadan titriyor, ürperiyordu. Rex'i görünce şöyle dedi:

— Ormes ismini taşıyan köşk burası mıdır?

Rex, gayet sakin bir tavırla:

— Evet. Diye cevap verdi.

Siyahlı adam. Titreyen eliyle

(Devamı var)

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy Meteoroloji İstasyonunun tahminlerine göre bugün şehrimiz ve civarında hava çok bulutlu ve yağışlı olarak geçecek, rüzgârlar kuzey yönlerden sert olarak esecektir. Dünün en yüksek sıcaklığı +8, en düşük ise +3 Santigrat olarak kaydedilmiştir.

TAKVİM

15 KASIM 1957 CUMA

AY 11 — GÜN 30 — KASIM 8
RUMÎ 1373 — KASIM 2
HİCRÎ 1377 — Rebiülâhir 22

	Vasati	Ezanı
SABAH	06.47	01.56
ÖĞLE	11.59	07.07
İKİNDİ	14.35	09.44
AKŞAM	16.51	12.00
YATSI	18.26	01.35
İMSAK	05.05	12.13

Gazetemize gönderilen yazılar ve resimler basılsın basılmasın iade edilmez.

Türkiye B. M. G. Sekreterine cevabî bir mektup tevdi etti

Suriye iddialarının asılsız olduğu belirtilerek hâdiselerin mahiyeti açıklandı

Associated Press

Birleşmiş Milletler, 14 — Türkiye Perşembe günü, Türk uçaklarının Suriye havalarından uçtuğu ve Türk askerlerinin Suriye topraklarına girdiği hususunda yapmış olduğu iddiaları reddetmiştir.

Türkiyenin B. M. deki delegesi Seyfullah Esin mektubunda, Ankara hükûmetinin, Suriyenin 4 Kasımda Lâzikiye limanı üstünden yabancı uçakların uçtuğu ve Türk askerlerinin hududu geçtiklerine dair iddialarını gerektiği şekilde tetkik ettirdiğini yazmaktadır.

Esin'in bildirdiğine göre, yapılan tetkikler o tarihte hiçbir Türk uçağının Lâzikiye üzerinde uçmadığını ve hiçbir Türk silâhlı kuvvetler mensubunun Suriye topraklarına girmediğini ortaya koymuştur. O tarihlerde tek hâdise, huduf yakınlarında çalışmakta olan demiryolu amelelerinin işlerinin başındayken Suriyeli devriyelerin tecavüzüne uğramaları yüzünden çıkmıştır denilmektedir.

Kayıp Amerikan uçağı bulunamadı

Kaybolan uçakta bir Türk mühendisi de var

Associated Press

Honolulu, 14 — Geçen Cuma günü içindeki 44 yolcu ile beraber kaybolan Pan Amerikan hava yollarına ait uçaktan dün de hiçbir iz bulunamamıştır.

Araştırma faaliyetlerine 29 uçak ve 12 helikopter katılmıştır. Bilindiği gibi kaybolan uçakta Melih Dural adında genç bir Türk mühendisi de bulunmaktadır.

Amerika 1 Aralıkta Suni peykini Atacak

Associated Press

Washington, 14 — Amerikan hükûmetine mevcut kontratı mucibince Amerikan sun'i peykini fırlatacak olan üçüncü safha roketini imal eden şirketin sözcüsü basına açıklamada bulunmuştur.

Sözcü bu beyanatında Amerikan sun'i peykinin 1 Aralık günü Floridadan fezaya atılacağını söylemiştir.

ZUKOV İSTİRAHAT Ediyormuş

Associated Press

Moskova 14 — Dün Mısır büyük elçiliğindeki bir resmi kabul esnasında Sovyet komünist partisi şefi İngilterenin B. Amerikanın bir peyki haline geldiğini söylemiştir.

Kruşçeve sorulan bir sual üzerine, azledilen Müdafaa Vekili Mareşal Zukov hakkında demiştir ki: «Zukov istirahat ediyor. Zukov, siyasi bir şahsiyet olarak o kadar fazla muvaffak olamadı, fakat kendisi askeri bir şahsiyet olarak dikkate şayandır. Zukov, izin istedi ve bu izin kendisine verildi. Bunu hak etmiştir. Zukov, hâlen Moskovada bulunmaktadır. İstediği yere gidebilir. Avlanmayı çok sever. Bilhassa kaplan avini. Sovyetler Birliğinde aslandan başka her şey bulunur.»

2500 TALİHLİYE

Yıl Sonunda 10 EV

5 EVİN 10 YILLIK KİRASI Ayda 250 Liradan

Ayrıca 100,000 LİRA PARA İKRAMİYELERİ

AKBANK

YAPI VE KREDİ BANKASI

Yapı ve Kredi Bankası 16 ve 17 Kasım Cumartesi ve Pazar günleri sizi Koşuyolundaki İkramiye apartmanlarını gezmeye davet eder. Kadıköy Şubemizin önünden her saat başı hususî vasıta kalkacaktır.

HAREKET SAATLERİ:

Cumartesi: 14, 15, 16, 17.

Pazar: 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17.

LAF aramızda

Hak üzere Kelâm..

«Yabancılar bizi bizden iyi tanırlar» diye bir lâf vardır. Milletlerarası tiyatro festivali dolayısiyle, ben bu lâfa daha da hak verdim. Hamburg tiyatrosu geçen akşam «Büyük İltimas» piyesini temsil edince, kendi kendime «helbette!..» dedim. «Bizi bizden iyi biliyorlar. Dostlarımız Türkiyeye geldikten sonra küçük iltiması temsil edecek değiller a...»

ADNAN VELİ

Amerika ve İngiltere Tunus'a silâh veriyor

Associated Press

Washington, 14 — Amerika ile İngiltere Fransaya, Tunusa silâh vermek kararında olduklarını bildirmiştir.

Perşembe günü bu haberin açıklanmasından evvel Paristen yeni hükûmetin bu harekete şiddetle itiraz ettiği açıklanmıştı.

Bugün Amerikan Dışişleri Bakanlığı da Dullesin yardımcıları ile yaptığı uzun müzakerelerden sonra Amerikanın Tunusa karşı güdeceği dış siyasetin esasları tesbit edilmiş ve Fransaya bildirilmiştir. Buna göre Amerika İngilterenin de yardımı ile Tunusa silâh vermeyi kararlaştırmıştır.

DEMİRAĞIN CENAZESİ — Evvelki gün vefat eden Nuri Demirağın cenazesi, dün öğle namazını müteakip Beşiktaş Sinanpaşa camiinden kaldırılarak Zincirlikuyu aile mezarlığına defnedilmiştir. Merhumun bir vasiyetnamesi olup olmadığı kat'i olarak belli olmuş değildir. Nuri Demirağın hukuk müşaviri, merhumun vasiyetname bırakmadığını, bir yazılı vasiyet bulunsa idi kendisi haberdar olacağını söylemiş ve terekenin «kanuni miras» esaslarına göre taksim edileceğini bildirmiştir. Nuri Demirağın Ankara ve İzmirde bulunan varisleri İstanbula gelmiş ve cenaze merasimine iştirâk etmiştir. Merhumun 6 sı kız olmak üzere 8 çocuğu bulunmaktadır.

Ürdün İsraille ANLAŞMIŞ

«Hakkın Sesi» radyosu Nâsır'ın eski bir komünist olduğunu iddia etti

Associated Press

Moskova, 14 — Pravdanın bildirdiğine göre Sovyet taraftarı Arap blokuna dahil olmıyan Ürdün idarecileri İsrail ile gizli bir anlaşma yapmıştır.

Pravdanın iddialarına göre, Amerikanın talimatı dairesinde hareket eden Ürdün hükûmeti Jebel - Mukabir adındaki Arap arazisini İsraile devretmeğe hazırlanmaktadır. Halen bu bölgede Filistin mültecileri yerleştirilmiştir.

NÂSIR ESKİ KOMÜNİSTLERDENMİŞ

Beyrut, 14 (T.H.A.) Gizli neşriyat yapan «Hakkın Sesi» radyosu bu akşamki neşriyatında Mısır Cumhurreisi Nâsır'ın memleketini bir Sovyet peyki haline getirmekte olduğunu söylemiştir.

"Radyo Abdülnâsır'ın bundan 15 sene önce Kahirede faaliyette bulunan gizli bir komünist partisinin üyesi olduğunu ilâve etmiştir.

TEŞEKKÜR

Çok kıymetli aile reisimiz

Nuri Demirağ'ın

vefatı münasebetiyle gerek cenazesine gelmek, gerekse telefon, telgraf ve mektupla acımıza iştirak edenlere Sayın T.B.M.M. Reisi Refik Koraltan'a, İstanbul Vali ve Belediye Reisine Beşiktaş ve Şişli kaymakamlarına İstanbul Kömür Tevzi ve Sümerbank Bakırköy Pamuklu Sanayii Müesseseleri, Tercüman ve Gündüz gazetelerinin müdür ve mensuplarına, Türk basınına bilumum akraba, dost ve hemşehrilerimize minnet ve şükran borcumuzu ayrı ayrı edaya büyük acımız mani olduğundan bu vecibemizi ifaya muhterem gazetenizin tavassutunu rica ederiz.

DEMİRAĞ AİLESİ

AKİS

Bu hafta her haftadan da cazip

Menderes V. ne yapacak?

D. P. Kulislerinde cereyan edenler

C. H. P. savaşa hazırlanıyor

Tek muhalif kadın mebusun niyetleri

Ve

Nefîs Bir Başmakale

DERDİN BAŞI

Yazan: Metin TOKER

184. Sayısı Bugün Çıktı

Zafer ve Havadis'e CEVAP

GAZETEMİZİN İKNA KUDRETİNİ ZÜMLARINCA BALTALAMAK İÇİN YALAN, TEZVİR VE İFTİRALARIN HER NEV'İNE BAŞVURAN KALEMŞORLARA BAZI HAKİKATLERİ HATIRLATIYORUZ

D.P. iktidarının Ankara ve İstanbul'da çıkan iki organı olan Zafer ve Havadis gazeteleri, Çarşamba günkü sayılarında bize toplu şekilde çatmışlardır. Zafer (İkinci Ebû Leheb), Havadis (Yalman genesahnede) başlığı altında gazetemize karşı sütunlarca yazılar yazmıştır. Bizdeki parti kalemşorlarının hiç değişmeyen bayat, ruhsuz ve mânasız diliyle kaleme alınan bu abuk sabuk makaleleri yazanlara da, yazdıranlara da acıdık. Eski tek partinin 1945 deki karanlık devrinde bunların aynını okuduğumuzu da hatırladık. Bize öyle geldi ki hüviyetlerini açığa vurmayan ve gazetenin imzasının arkasında gizlenen kalem sahipleri; gazetemizin, Demokrat Parti ile beraber hürriyet ve demokrasi mücadelesine atıldığı için 1945 ve 1946 da bize saldıran ve daima değişen iktidarların eteğine tufeyli olarak yapışan aynı kimselerdir, aynı zavallılardır.

Gazetemizin ikna kudretini zümlarınca baltalamak için yalan, tezvir, mugalata ve iftiranın her nevine başvuran, herkes tarafından bilinen, tarihe geçen müsbet ve kat'i delilleri, yüzbinlerce şahidi olan hakikatleri, söğüp saymalarına engel saymayan kalemşorlara vereceğimiz ilk susturucu cevap, Başvekil sayın Adnan Menderes tarafından 19 Ağustos 1954 de, yani ancak üç küsur yıl evvel gazetemize çekilen şu telgraftır:

Sayın Ahmed Emin Yalman
Vatan gazetesi Başmuharriri
İstanbul

(Vatan) gazetesinin onbeşinci yıldönümü münasebetiyle; başta ona hüviyet veren siz olmak üzere bütün mensuplarını hararetle tebrik ederken, (Vatan) gazetesinin daima memleketin yüksek menfaatlerine ve hürriyet idealine bağlı kalarak neşir sahasında memlekete yapagelmekte olduğu güzel hizmetleri takdirle yâdeyler, bir çok yıllar bu yoldaki çalışmalarında daima muvaffak olması temennisiyle muhabbet ve hürmetlerimi teyit ve tekrar eylerim.

BAŞVEKİL
ADNAN MENDERES

Gazetemiz; üç küsur yıl evvel sayın Adnan Menderes'in bu kadar samimî ve nazik takdir ve teşviklerini celbeden memleketin yüksek menfaatlerine ve hürriyet idealine hizmet yolundan o zamandanberi, kıl kadar ayrılmamıştır. Demokrasi prensiplerinden uzaklaşan iktidara karşı devam eden ikazlarımız ise, en candan bir dosttuğun, sevginin ve alâkanın mahsulleridir. Sayın Adnan Menderes'in, öfkelerini yenerek, dostuyla düşmanını ayırmak imkânına tekrar kavuşmasını bütün kalbimizle dileriz. 1951 yılında ve 1952 yılının ilk aylarında da Menderes, muhitindeki hulûskârların tesiri altında kalmış, sıkı bir işbirliği içinde geçirdiğimiz yılları tamamiyle hatırdan çıkarmış ve bizim değişmez prensiplerimiz ve neşir - çığırımız hakkında yanlış kanaatler edinmişti. Bunları 1952 de nasıl değiştirmişse, günün birinde tekrar intibaha geleceğinden ümidimizi kesmiyoruz.

SERİ HALİNDE YALANLAR

İlkönce şunu söyleyelim ki iki iktidar gazetesinin bize bu kadar şiddetle saldırmak ihtiyacını duyması içimizi açtı, çünkü bu çatmalar; memleketi muhakkak bazı tehlikelerden ve ihtimallerden korumak emeliyle yazdığımız yazıların tesirsiz kalmadığını belli ediyor. Eğer iki gazetenin makalelerinde ileri sürüldüğü gibi, bizim söylediklerimize kulak verecek tek adam yoksa bu kadar gazaplarına ve telâşlarına acaba sebep ne?

Bundan sonra seri halindeki yalanların üzerinde kısaca durmak isterim: Mütareke devrinde ben hiç bir zaman manda tarafdarlığı etmedim. Amerika, İngiliz ve Fransız mandası isteyenlere daima çattım. Tam istiklâl fikrini müdafaa ettim. Ancak 1919 Sıvas kongresi beyannamesinin yedinci maddesinde «emperyalist meyilleri olmayan devletlerin ilmî, malî ve iktisadî yardımını kabul etmeğe hazır olduğumuza dair» mevcut olan ve Amerikayı kasdetmek suretiyle yazılan prensibin çerçevesinde Amerikan yardımını temine çalıştım. Bugün fiili surette mevcut olan durum, o zaman gerek Sıvas kongresi ve gerek nice vatansever tarafından ileri sürülen arzuların gerçekleşmesi değil de nedir?

Mütareke devrinde halka şevk ve cesaret vermek ve istiklâl idealine hizmet etmek maksadıyle en çok çalışan gazetecilerden biri olduğumu herkes bilir. Gazetede devamlı mücadelelerin arkasını kesmediğim gibi, 1919 dan evvel millî emellerin baş temsilcisi olan millî kongrede göz doktoru Esat Paşa ile, millî blokta Ahmet Rıza Bey ve Çürüksulu Mahmut Paşa gibi vatanseverlerle beraber çalıştım, Damat Ferit tarafından Kütahya'ya, İşgal kuvvetleri tarafından Malta'ya nefyedildim. Orada iki yıl kaldım.

Mütareke devrinde memlekete hizmet ettim mi, etmedim mi? Bunu en iyi takdir edecek, en salâhiyetli şahsiyet bizzat Gazi Mustafa Kemal'dir. Atatürk, millî hükûmetin o zamanki en mühim, en nazik, mutlak bir emniyete en ziyade lüzum gösteren vazifelerinden biri olan Matbuat ve İstihbarat Umum Müdürlüğünü iki kere bana ısrarla teklif etti, yalnız Birinci Grupa değil, İkinci Grupa mensup şahsiyetler de kabul etmem için üstüme vardılar. Washington Sefareti açılınca oraya gönderileceğim salâhiyetli ağızlardan söylendi. Mesleğimden ayrılamıyacağımı katî surette ileri sürdüm, özür diledim. Bunun üzerine Atatürk bana bütün hayatının hikâyesini anlattı, bu mühim yazı da o zaman başmuharriri bulunduğum (Vakit) gazetesinin 1922 Ocağındaki sayılarından birinde çıktı. Atatürk'ün bütün cepheye tâmim edilen şahsî bir emriyle millî cepheyi dolaşmasına izin verilen tek gazeteciyim.

İnkılâp hareketine ait meselelerde de Atatürk bana daima çok yakınlık gösterdi. Kendisine ve eserine çok bağlı olmakla beraber, demokrasi prensipleri bakımından tenkid vazifemi de daima yerine getirdim ve tek partiye doğru olan istidadı önlemek için elden geleni yaptım.

Zafer gazetesi, Atatürk'e «Çekil dedi» diye beni jurnal etmeğe kalkışmıştır. Bunun ne kadar büyük bir yalan olduğunu ortaya koymanın en açık çaresi nedir? 1923 Ekim ayında Atatürk'e yazdığım açık mektubun aslını neşretmek... Bugün İkinci sayfamızda bu dikkate lâyık vesikayı bulacaksınız.

1925 de bütün muhalefet gazeteleri kapanmış bulunuyordu. Tenkidlerinin daima müsbet ve temkinli olması ve memleket menfaatlerine hizmet etmesi dolayısiyle yalnız (Vatan) istisna edilmişti. O sırada gazetenin diğer gazetelerin yekûnu kadar bir satışı vardı. Pek çok kâr ediyordu. Terakkiperver Partinin kapanmasını hoş görecek tarzda bir tek makale yazmayı kabul etseydim, gazeteye dokunulmıyacaktı, Elâziz istiklâl mahkemesine gitmiyecektim, evlâdımın doğmasına bir ay kala meçhul âkibetlerden korunmuş kalacaktım. Bunu yapmadım, yapamadım. Acaba Zafer ve Havadis gazeteleri, temiz bir memleket ve meslek sevgisinin bundan kuvvetli bir delilini bulup gösterebilirler mi?

1936 Ocak ayında bir akşam Atatürk'le Ankara'da Karpiç lokantasında karşılaştım. Tenkidlerimin iyi niyetle ve memleket aşkıyle yapıldığını bildiğini Büyük Kurtarıcı, yüzlerce vatandaşın huzurunda söyledi, bana güvenini belirtti ve mesleğime devet etmeme izin verdi.

Şuurdan mahrum herhangi bir dalkavuk gazete, bütün bu müsbet hakikatleri hiçe sayarak, yalan ve iftira yoluna giderse, bunu olağan sayar, geçerim. Fakat iktidar mevkiindeki bir siyasî partinin resmî organları bu kadar çirkin bir yol tutarlarsa memleket hesabına utanırım. Eğer partinin liderleri böyle bir küçüklüğe düşülmüyorlarsa, bundan tiksinmiyorlarsa; kuruluşuna ve gelişmesine can ve gönülden hizmet ettiğim Demokrat Parti hesabına ben üzülüyorum ve tiksiniyorum.

A. E. Y.

Mesut bir evlenme

Akşam Gazetesi muhabirlerinden Yılmaz Tunçkol ile Naciye Kaya dün Fatih Evlendirme Dairesinde evlenmişlerdir. Genç evlileri tebrik eder, saadetler dileriz.

ZAYİ

Of Kazasından almış olduğum nüfus cüzdanımı zayi ettim, yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. 1931 doğumlu

Mehmet Uçan

TEŞEKKÜR

Aile büyüğümüz Huriye Akkayın bizleri derin acılara gark eden vefatı hasebiyle gerek cenaze merasimine iştirak etmek ve gerekse telefon, telgraf ve mektup yollamak zahmet ve nezaketinde bulunan dost ve akrabalara, asker yollama lütfunda bulunan Merkez Kumandanı General Sokulu ile Sekizinci Tümen Kumandanı General Necmi'ye ayrı ayrı teşekküre acımız mâni olduğundan alenen teşekkür ederiz.

Erim Akkay aileleri

TUNÇ YALMAN — ne haber

İTALYA'DA "LEYLÂ SAVAŞI,,

Kendisini tesadüfen Viyana'da «La Traviata» operasının baş rolünde seyrettiğim günlerde (geçen Haziran) Leylâ Gencer önemli bir karar vermek zorundaydı. İtalya'nın, belki de dünyanın en meşhur opera topluluğu olan Milâno'nun Scala'sı Leylâ Gencer'i bir Maria Callas, bir Renate Tebaldi mertebesine yükseltmeğe karar vermiş ve Kolonya şehrinde açılacak yeni operanın ilk temsilinde Scala heyeti ile birlikte «La Forza del Destino» operasının baş rolünü oynamasını teklif etmişti. Bu teklif Leylâ Gencer'e daha cazip geliyordu. Ama gelgelelim Napoli'nin San Carlo operasında aynı tarihlerde «Tosca» da baş rolü oynamağı kabul etmişti.

Biri Kuzey, öbürü Güney İtalya'nın en büyük operaları olan Scala ile San Carlo iki ezeli düşmandırlar. Milâno'lular San Carlo'yu, Napoli halkı da Scala'yı küçük görür. Arada bir çeşitli vesilelerle alevlenen bu rekabet oldum olası devam ede gelmiştir.

Leylâ Gencer Scala'ya, «Sizi temsilen Kolonyaya gidemem,» deyince hayretler içinde kalmışlar. «Neden? Nasıl olur?» demişler. Bayan Gencer, «çünkü San Carlo'ya sözüm var» dediği zaman gülmüşler, «Scaladan gelen bir teklif karşısında San Carlonun lâfı mı olur? Onu iptal edivirirsiniz,» diye akıl öğretmişler. Leylâ Gencer diplomatça hareket etmiş, «Ben karışmam, siz aranızda halledin» demiş.

Durumdan haber edilince San Carlo'nun müdürü küplere binmiş. Leylâ Gencer'e telefon üzerine telefon ediyor, telgraf üzerine telgraf yağdırıyor. «Scala da kim oluyor? İlle bize gelecek sin!» diye kıyameti koparıyormuş.

Bereket versin sopranomuz San Carlo ile bir mukavele imzalamamış. Ama ne de olsa, «Gelir Tosca'yı oynarım,» diye söz vermiş bir kere. Öte yandan Scala ile Almanyaya gidip yeni bir opera binasını açmak cazip geliyor. Velhasıl, kendisinden Viyanada ayrıldığım zaman, her iki tarafı da incitmeden bu işin içinden nasıl çıkacağını kestiremiyor. «beni paylaşamıyorlar,» diye sevinmek şöyle dursun, üzülüp duruyordu.

Viyana'dan sonra Venediğe indim. Oradan da Zürich'teki Tiyatro Festivali için İsviçreye geçecektim. Zürich'e giderken iki tren arası Milâno'da üç saat kadar geçirmem gerekiyordu. Milânoya ilk gidişimdi. Üç saat içinde her şeyi görmek istiyordum. Tren istasyonundaki Turizm Bürosu'nu idare eden yaşlı bir İtalyan bayan beni bu sevdadan vazgeçirdi. «Doğru Scala'ya gidin,» dedi. «Opera kapalı ama hiç değilse binayı dışarıdan görür ve müze kısmını gezersiniz. Sonra da Katedrali gezin ve geri gelip treninize yetişin.»

İstasyon meydanından bir tramvaya atlayıp Scala'nın bulunduğu meydana vardım. Opera Müzesine küçük bir kapıdan giriliyordu. Müze ikinci kattaydı. Merdivenleri çıkarken, piyano eşiğinde prova eden tatlı bir kadın sesi etrafa yayıldı.

Merdiven başında aralık duran bir pencere vardı. Açtım. Pencere bir avluya bakıyordu. Ve tam karşıya rastlayan odada Leylâ Gencer'i ayakta, piyanoya dayanmış şarkı söylerken gördüm. Milânoda olduğunu bilseydim, bu bir buçuk milyon nüfuslu şehirde kendisini bulmakta kim bilir ne kadar güçlük çekerdim. Oysa ki işte hem bulmuş, hem de Viyana'dan beri merak ettiğim sorunun cevabını almıştım. Milâno'da «La Forza del Destino»yu prova ettiğine göre demek Scala ile Almanya'ya gitmeğe karar vermiş ve San Carlo bu işde yenilmişti.

O da beni gördü. Şaşırdı. Provayı durdurdu ve dünyanın dört bucağında hep böyle beklenmedik anlar da mı karşıma çıkacaksınız?» diye seslendi. Kaldığı otelin ismini verdi. «Bir saat sonra gelin,» dedi. «Olur,» dedim. Yukarı Müzeye çıktım. Caruso, Eleanore Duse, Nijinsky Verdi, Adelina Patti, Jenny, Lind gibi opera, müzik, tiyatro ve bale dünyasının en büyük şöhretlerine ait sayısız hâtıraları bir araya getiren Scala Müzesi'ni gezerken Leylâ Gencer'in sesi avluyu aşıyor, kulaklarıma kadar geliyordu.

Bir gün onun da fotografları, heykeli, oynadığı temsillerin programları, belki mektupları, ve ona dair daha bir sürü hâtıra bu müzeye konulacaktı. Ve birden düşündüm ki, eski Yunan'dan bugüne kadar geçen 2500 yıllık zaman içinde Batı kültüründe Leylâ Gencer'den ve bir iki ressamımızdan başka değil önemli yer işgal eden, adı bile anılan Türk sanatçısı veya fikir adamı yok. Bunu itiraf etmek insana güç geliyor. Ama ne yazık ki gerçek. Sebepleri incelenmeğe değer. Bunu ileride başka bir yazıda yapmağa çalışacağım.

«Trenine yetiştin mi?» diye soracak olursanız, hayır, yetişmedim. Milâno'nun sadece o Orta Çağlardan kalma aklın almıyacağı kadar muazzam katedralini lâyıkiyle gezmek için bile treni kaçırmağa değerdi. Geceyi Leylâ ve İbrahim Gencer'in misafiri olarak Milâno'da geçirdim. Zürich'e ertesi gün vardım.

NOT: — Dün ve bugünkü yazılarımda anlattığım iki karşılaşmamızdan beri Leylâ Gencer, bilindiği gibi, önce Almanyada ve daha sonra Amerikada yeni başarılar elde etti. Böyle devam ederse çağımızın gerçekten büyük opera sanatçılarından biri haline geleceğe benziyor.

T. Y.

HOŞ MEMO — Basit bir hesap ..

AL CAPP

SADUN TANJU

BELÇİKADA BİR HAFTA

BU, ÇOK KISA, FAKAT ÇOK GÜZEL BİR SEYAHATTİN HİKÂYESİDİR

Hayvanat bahçesi

— 9 —

Anvers'in uzunluğu elli kilometre tutan rıhtımlarında otobüsle bir gezinti yaptıktan sonra şehre girdik. Sis dağılmak üzereydi. Sahilde, yük sek teras gibi bir yerde, bir frank atınca işleyen sabit dürbünle etrafı seyretik. Anvers, büyük, mâmur, canlı, kalabalık bir liman şehriydi. Hele güneş de çıkınca daha fazla sevdim.

Kalacağımız sayılı saatler içinde faydalı bir şeyler yapmak istiyordum. Şehrin turizm idaresi tarafından elimize tutuşturulan kocaman zarfta iyi kâğıda basılmış, zevkli, renkli, küçüklü büyüklü bir çok broşür vardı. Onlara şöyle bir göz atarak programınızı çizebilirdiniz. Rubens evi'ne gidebilirdim. Deniz müzesine, diğer müzelere gidebilirdim. Şehirde dolaşmağı tercih edebilirdim. Bir de hayvanat bahçesini ziyaret etmek vardı, ona karar verdim.

TEK BİR DÜNYA

Hayvanat bahçelerini ben «Tek bir dünya» fikrinin hayvanlar üzerinde yapılan bitmez tükenmez tecrübesi olarak görüyorum. Anvers gibi senenin ancak bir kaç ayı güneş yüzü görebilen, sması dalma bulutlarla örtülü, yağmurlu, soğuk bir şehirde, dünyanın her tarafından çeşitli iklimlerinden getirilmiş bunca hayvan yaşıyabiliyorsa, bunun bir sebebi olmalıydı. Bu sebebi, daha bahçede dolaşmağa başlar başlamaz anlıyordunuz. Hayvanlar, muhitleriyle, iklimleriyle buraya taşınmışlardı. Fil kendisini Mısırda zannediyordu. Şu karga ile tavus arası acaip kuş, Yeni Gine'yi aramıyordu. Şu butları ve gerdanı harikulâde bir kumaş gibi parlak ve renkli olan Okapia'ler Belçika Kongosundan ne kadar uzak olduklarının pek farkında bile değildiler. Şu kocaman boynuzları bir kılıç kını gibi havada sallanan keçiler Asya ve Afrikanın sıcak bozkırlarındaki hayatlarının nesesini kaybetmemişlerdi. Şu Gergedan kendisini Nil kıyılarında farzediyordu. Bir zurafa, burma nevinden bir ağacın yapraklarını kemiriyordu. Dünyanın yedi denizinden gelmiş balıklar, loş, sıcak bir akvaryumda; doğup büyüdükleri denizlerin tuzluluğu, mavi-liği, esrarı içinde yanyana bir arada yaşıyorlardı. Kuşlar, geldikleri ormanların, iklimlerin şarkısını bir ağızdan söylüyorlardı. Bir Fok, buz gibi bir havuzdan başını çıkarıp anlayan gözlerle size bakıyordu. Pelikanlar, ağaçlarla çevrili bir küçük gölün havasına uzak iklimlerin şirini getiriyorlardı.

VE SONRA ..

Ve bir arada yaşıyabiliyorlardı. Belki içlerinde sonsuzluğa, enginliğe, derinliğe hasret vardı. Belki bir ormanın uğultusunu, bir dağın heybetini, bir yabani meyvanın lezzetini özlüyorlardı. Belki sıkılıyorlardı, belki ara sıra aç kalmağı, ölüm korkusu geçirmeği, kaçmayı, kovalamayı, parçalamayı, zafer naraları atmayı veya korku çığlıkları koparmayı istiyorlardı. Belki bütün korkulardan, endişelerden uzak olmak, yarından, gelecek günlerden emin olmak, birbirine benzeyen günler geçirmek, ve ölünceye kadar bunun böyle devam edeceğini bilmek onları kederlendiriyordu. Kaplan, kendi gücüyle kazanacağı lokmasını bir bakıcının elinden yemeyi gurur meselesi yapıyordu. Sağlam demir parmaklıklar arkasında bir saat rakkası gibi gidip gelişleri bundandı. Arslan, minnacık çocukların kendisine fıstık atmalarına sinirleniyordu. Bütün bir şehri telâşa verecek kudret ve kuvvetinin küçültülmesi isyanını arttırıyordu. Gergedan başını kalın demirlere dayıyordu. Balıklar camın ötesine geçebilmeyi istiyorlardı. Kuşlar kapıyı açık bulsalar pırr.. Diye uçacaklardı.

ZIT DÜŞÜNCE

Neden ama? Neden insan hayvanat bahçelerinde zıt fikirlere sahip olabiliyor? İşte pekâlâ bir arada mesut, gailesiz yaşıyorlar diyorsunuz. Muhit ve iklim taklit edildikten, gıdaları da verildikten sonra ne dertleri olabilir diyorsunuz. Sonra bin türlü şey aklınıza geliyor. Böylesine hazır, belli, ölçülü bir hayatın yaşama heyecanını alıp götüreceğini hayvanları mesut değil, bedbaht edeceğini düşünüyorsunuz. Yapacağı şey olmadığı için intihar duygusuna kapılan, yaşamak sevinci duyma yan bazı zengin insanları hatırlıyorsunuz.

SABENA'YA TEŞEKKÜR

Bir haftalık kısa bir seyahatin intibaları belki daha uzun da yazılabilirdi. Eğer sayfalarımız daha bol, vaktiniz daha bol olsaydı bunu denerdim. Zaten ben gördüklerimi değil de, her yeni şey karşısında düşünkülerimi yazıyorum. Seyahatler benim için bir «Yeni şey» dir. Size bir başka seyahatten de söz açacağım günler inşallah uzak olmaz. Seyahate bayılıyorum. Belçikada geçirdiğim günler bu anlattıklarımdan da güzeldi. Belki kısa oluşundan. Sabena hava yollarının nazik davetiyle, hayatımın en tatlı hatıralarından birine sahip oldum. Teşekkürler.

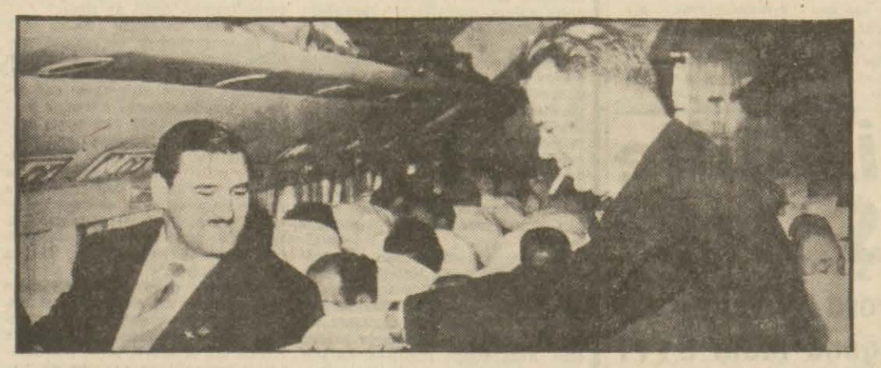

Sabena ile yolculuk rahattı. Belçikalılar ise misafirlerine karşı çok naziktiler.

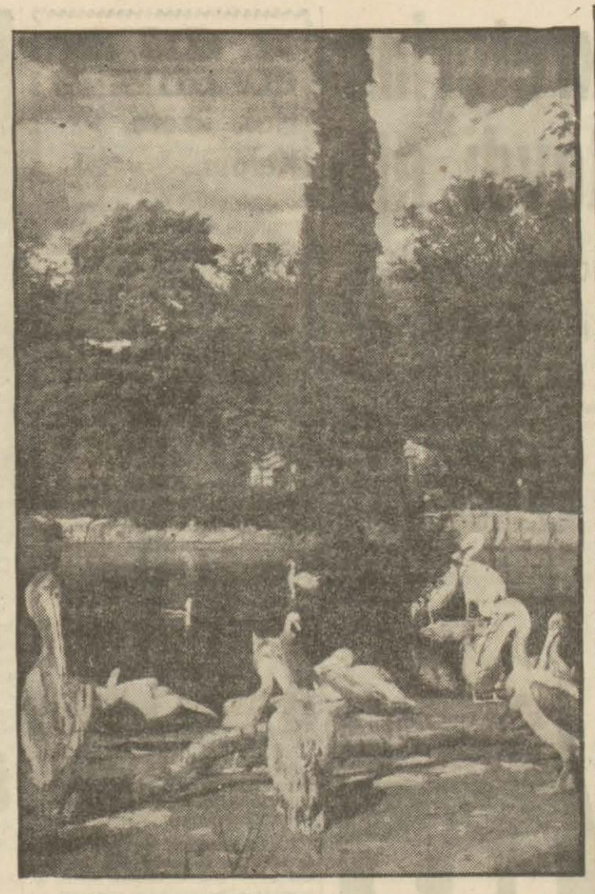

Anvers hayvanat bahçesinde böyle dinlendirici köşeler çoktu.

Cezayirli Fedailer Fransız şehirlerine dehşet saçıyorlar

20 numaralı sokağın köşesindeki «Saumon» isimli kahve, Paris'te her adım başında görülen kahvelerden biriydi.

İşte bu iki kapılı, sade görünüşlü kahvede Kuzey Afrikalı milliyetçiler dünyanın belki de hiç bir tarafında görülmemiş bir teşkilât kurmuşlar ve koca Paris'i korkudan titretiyorlardı.

Milliyetçiler, burada toplanıyor, kararlar alıyor, mahkemeler yapıyorlardı. Bu mahkemelerin mevzuunu umumiyetle vatan hainleri ve Fransızlarla işbirliği yapanlar teşkil ediyor ve gene umumiyetle karar kurşuna dizilmekle neticeleniyor ve hemen oracıkta infaz ediliyordu.

Cezayirlilerin sayıca kalabalık olduğu yerlerde, milliyetçiler, her sokak başında bir gözcü bulundurmakta .iyi giyinmiş milliyetçiler ise halk arasında dolaşmaktadırlar.

Fakat bazan hainleri muhakeme etmek imkân ve zamanını bulamıyan teşkilât, suçlunun derhal sokak ortasında vurulmasını emretmektedir. Böylece umulmadık bir sırada umulmadık bir yerden atılan bir çift kurşun bellenen kimseyi yere sermektedir.

Milliyetçilerin teşkilâtı

F.L.N. olarak adlandırılan Cezayirli milliyetçiler, Fransız gazetelerinin de açıkladığına göre her bölgede kendi hususi «karakol»larını kurmuş bulunuyorlar. Her karakol'a mali işlerle uğraşan bir komite bulunmaktadır. Bu komite Fransada yaşayan her kuzey Afrikalıyı gerek teşkilâtın ihtiyaçlarına gerekse kendi iktidarına göre bir aylığa bağlamaktadır. Hattâ sarhoş olanlara, yasak edilen gazeteleri okuyanlara cezalar verilerek bunların da tahsil edildiği söylenmektedir. Gene bu karakola bağlı başka bir komite milliyetçilerin disiplininden mes'ul bulunmaktadır.

Teşkilâtın para sıkıntısı arttıkça, bilhassa Kuzey Afrikalı tüccarlara konan aylık arttırılmakta bazıları meselâ ayda bin lirayı bulmaktadır!

Karakollar, ya bir mahzende veya bir kahvehanede teşkilât kurmakta ve oradan teşkilâtı idare etmektedirler. Karakolların başka bir hususiyeti de hiç bir yerde uzun zaman iş görmemelerdir. Böylelikle milliyetçiler Fransızların burnunun dibinde istediklerini yapabilmektedirler.

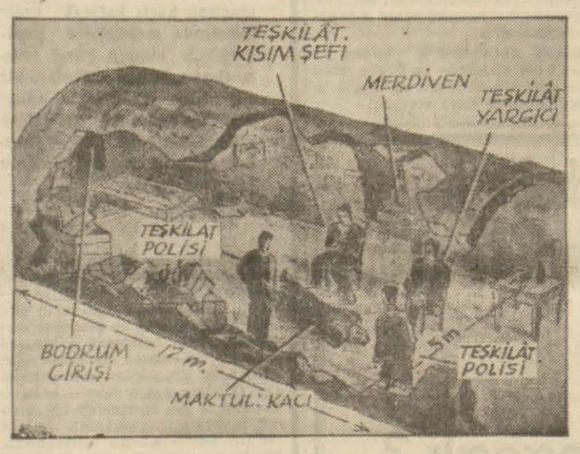

Gizli mahkemenin yer aldığı mahzenin temsili resmi.

Silâh kaçakçılığı

Fransız polisini bilhassa çileden çıkaran milliyetçilerin kolaylıkla silâh temin edebilmeleridir. Milliyetçilerin kolayca silâh kaçırabilmelerine sebep, her defasında az miktarda fakat devamlı partiler temin etmeleri, ve kolaylıkla satıcı bulabilmeleridir. Belçikalılar, Almanlar, İtalyanlar, İspanyollar, milliyetçilere istedikleri kadar silâh temin etmekte mahzur görmemektedirler. Bu yüzden Fransız, sınır köylerinde nice kimseler servete kavuşmaktadır.

Fransızlar, silâhlarının Almanlara satıldığını, Almanların ise aynı silâhları gene Fransadaki milliyetçilere karaborsadan verdiklerini iddia ediyorlar.

Böylelikle silâh temin eden milliyetçiler, her tarafı iyice kapalı mahzenlerde her gece atış talimi yapmaktadırlar. Nitekim, yapılan bütün teşebbüslerde milliyetçilerin, silâhlarını gayet ustalıkla kullandıkları müşahede edilmektedir.

Bunları yetiştirecek elemanlar doğrudan doğruya Cezayirden gelip yerleşmektedirler. Milliyetçiler arasında rütbeler, ceket yakasının arkasına iliştirilen bir rozetten veya kravata takılan bir düğmeden kolaylıkla anlaşılmaktadır.

Fransa'da milliyetçilerin genel kurmayını teşkil edenler, Hindiçinde Fransızlarla savaşmış kimseler olup bunlar oldukça tecrübeye sahip bulunmaktadırlar.

Bunlar Cezayirle irtibatlarını Mısırlı diplomatlar vasıtasiyle yapmaktadırlar. Bu arada Almanyadaki ve İsviçredeki Mısır konsolosluklarının da milliyetçilere lâzım gelen kolaylığı gösterdikleri söylenmektedir.

Böyle reisliğini yapan milliyetçiler umumiyetle, ticaret sahasında iyi şöhret yapmış kimseler olup bunlar ancak haftada bir veya iki defa şehir dışındaki villâlarından çıkarak «şahsî işlerini» görmektedirler.

Pigal, Barbes, Montmartre, hattâ Champs - Elysees tamamiyle milliyetçilerin cirit attıkları yerler haline gelmektedir.

Siyasî liderler

Fransa'da okuyan Cezayirli genç ler çatışmalara katılmaktan ziyade siyasî sahada önderlik yapmaktadırlar. Böylelikle Strasbourg, Paris Lion, Tuluz üniversitelerinde Cezayirli gençler açıktan açığa milliyetçileri tuttuklarını söylemektedirler.

Öte yandan milliyetçiler işlerini gün geçtikçe intizama sokmakta, satın alınan veya kiralanan otomobillerle kuvvetlerini arttırmaktadırlar.

Yalnız Paris'te bölge şeflerinin sayısı kırkı bulmaktadır. Bu sayının gittikçe artması da beklenebilir.

Cezayirlilerin Paris'te «Saumon» çıkmazındaki mahkemelerinin bulunduğu gizli karargâhları.

Falınız

★ **KOÇ** (21 Mart — 20 Nisan): Bugün sizi sinirlendirecek bir sürü hâdise ile karşılaşacaksınız. Soğukkanlı davranın, hepsini atlatacaksınız.

★ **BOĞA** (21 Nisan — 20 Mayıs): Bazı hâdiselere karşı çok lâkayt kalmaktasınız. Aleyhinize olabilir.

★ **İKİZLER** (21 Mayıs — 20 Haz.): Elinize külliyetli miktarda bir para geçecek. Bütün isteklerinize sahip olacaksınız.

★ **YENGEÇ** (21 Haz. — 20 Tem.): Bir meselenin üzerindesiniz. Sizin için hayati ehemmiyete haiz bugün karara bağlıyacaksınız.

★ **ARSLAN** (21 Tem. — 21 Ağus.): Düşündüğünüz bir şey var, bugün onu yapacak ve çok memnun olacaksınız.

★ **BAŞAK** (22 Ağus. — 22 Eylûl): Yeni bir arkadaşla tanışacaksınız. Bu, his hayatınızın en büyük hâdiselerinden biri olacak.

★ **TERAZİ** (23 Eylûl — 22 Ekim): Yapacağınız bir telefon muhaveresi sizi sinirlendirecek ve akşama kadar sürecek.

★ **AKREP** (23 Ekim — 22 Kasım): Çok hoş bir hayat geçiriyorsunuz. Biraz programa bağlayın. Bir karar bekliyorlar.

★ **YAY** (23 Kasım — 20 Aralık): Biraz müsrifsiniz. Bu vaziyet mali vâziyetinize çok dokunuyor. Hesaplı hareket etmek lâzım.

★ **OĞLAK** (21 Aralık — 20 Ocak): Ummadığınız bir hâdise sizi az çok meşhur edecek.

★ **KOVA** (21 Ocak — 18 Şubat): Eğlenceyi çok seviyorsunuz ve ifratına kaçıyorsunuz. Sonunuzu düşünün.

★ **BALIK** (19 Şubat — 20 Mart): Boş yere üzülüyor ve kuruntu yapıyorsunuz. Düşündüklerinizin hiçbiri hakikat değil.

DÜNYANIN TADI - TUZU

Sina kampanyasında İsrailler 196 bin dolar harcamış

Geçen sonbaharda girişilen ve muvaffakiyetsizlikle sona eren Sina kampanyasının İsraile 196.000 dolara maloldu ğu dün açıklanmıştır.

Şimdiye kadar gizli tutulan bu rakam, Maliye Vekilinin bütçeyi parlâmentoya vermesi ile meydana çıkmıştır.

Laikanın akibeti belli imiş!

Tanınmış bir Sovyet ilim adamının bugün açıkça bildirdiğine göre, mevcut şartlar altında Sputnik ikideki köpeğin yer yüzüne sağ salim dönmesi mevzuubahis değildir.

Sovyet Tıb ve İlim Akademisi üyelerinden Profesör Vlâdmir Çernigoski bu hususta Rusyanın en salâhiyetli ağızlarından biri olup fezaya gönderilecek olan köpekleri bizzat yetiştirmiştir. Profesgr çarşamba gü nü «tecrübe şartlarına göre peyk teki hayvanın ölmesi gerekmektedir. Kendisinin canlı olarak dünyaya getirilmesi mevzuubahs değildir» demiştir.

Profesörün bu beyanatı bu suretle, Sputnik ikideki feza yolcusunun, akibetini kat'i bir şekilde sonuçlandırmış bulunmaktadır.

Havacılıkta yeni bir rekor

Birleşik Amerika hava kuvvetlerine mensup bir stratojet taşıt uçağı yeni bir uzun mesafe rekoru tesis etmiştir.

Asıl vazifesi atom bombası taşıyan B—52 bombardıman uçaklarının benzini ikmalini yapmak olan sekiz adet jet motörü ile mücehhez KC—135 tipi bu uçak, Massachusettsdeki Westuver hava üssünden havalanarak hiç yere inmeden 6300 mil katetmiş ve 13 saat iki dakika sonra Arjantinin merkezi Buenos Aires'e varmıştır.

Uçakta Birleşik Amerika hava kuvvetleri kumandanı yardımcısı General Curtis Lemay da bulunmakta idi.

Uçak bu uçuş esnasında 11.000 metre irtifâdan saatte 500 mil den fazla süratle gitmiştir.

Ameliyatlardan sonraki şoklar önleniyor

Munich doktorlarından Dr. Hartnebach, operasyonlardan sonra ekseriya husule gelen ve hayata malolan «şok» a karşı yeni bir tedavi usulü bulmuştur.

Tıp âleminde büyük bir ilgi ile karşılanan Dr. Hartenbach'ın keşfi, ameliyattan evvel hastanın organizmasının mukavemet derecesini tesbit etmektedir.

Bunun için Dr. Hartenbach, operasyondan evvel hastaya «Acth» ipofizer hormonu enjekte etmektedir. Bu sayede sürrenal guddeleri faaliyete sevkedilmektedir. 100 ünite Acth enjeksiyonunun orta ciddiyette bir ameliyata bedeldir.

Bu sayede Dr. Hartenbach, hastaların operasyonlara mukavemet edip edemiyeceklerini anlamakta ve operasyonun yapılması elzem olduğu takdirde, şok'un şiddetini tahfife çalışmaktadır.

Fransız tıp çevreleri, Dr. Hartenbach testini cerrahide yeni ve büyük bir ehemmiyet unsuru teşkil ettiğini belirtmektedirler.

YAZISIZ

VİDİ · VİDİ

KURTKAPAN NERO

ÖZET — Homer isimli bir çocuk «kaplan» lar adını taşıyan bir gangster çetesi tarafından kaçırılır...

CEF COB

ÖZET — Tivila Veyn tabanca ile vurulur. Suçu olmıyan Örving Guğir kaatil zanni ile tutulur...

STIV ROPER

ÖZET — Jaja Sos ile âlim babası kendilerini takibeden demirperde casuslarından kaçarak, küçük bir pansiyona yerleşmişlerdir...

Başka takvim almakta acele etmeyiniz!..
Halkımızın itimat ve teveccühünü kazanmakta rekor kırmış olan,
Yuvanızın uğuru sayılan:
SAATLİ MAARİF DUVAR TAKVİMLERİ
Pek Yakında Bayilere Tevzi Edilecektir
Başka takvim almakta acele etmeyiniz ve taklitlerinden sakınınız!..
Merkezi: İstanbul Maarif Kitaphanesidir.

Sahibi: VATAN Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş. adına
AHMED EMİN YALMAN
Umumî Neşriyat Müdürü: Özcan ERGÜDER
Bu sayıda Yazı İşlerini fiilen idare eden mesul müdür:
ÖZCAN ERGÜDER
Gazetemize yazıların yeni harflerle gönderilmesini rica ederiz.

SİNEMALAR

BEYOĞLU

AKIN (Tel: 486502): 1 - Papatya - Özcan Tekgül. 2 - Bir Fırtına Gecesi - Vedat Örfi Bengü - Berrin Aydan.

ALKAZAR (Tel: 442562): Alkoponun oğlu - Damek Roy - Robert Berri - Fransızca.

ATLAS (Tel:44 08 35): Kanlı Av - Rabert Taylor - Stewart Granger - Debra Paget.

ELHAMRA (Tel: 444394): Manuele - Elsa Martinelli - Pedro Armendariz.

İNCİ (Tel: 484595): Aşk ve kumar - Orhan Arıburnu - Sevgi Özpolat.

LÂLE (Tel: 44 35 95): Kartaca Muharebeleri - Gianna Maria Canale - Jorge Mistral.

LÜKS (Tel: 44 03 80): Kartaca Muharebeleri - Gianna Maria Canal - Jirge Mistral.

ŞAN: İçli Kadın - Johanna Matz - Erik Schuman.

SARAY (Tel: 44 16 56): Sessiz Dünya - Doküman. ter film Renkli Türkce

TAKSİM (Tel: 44 31 91): Evlât - Hint filmi - Türkçe - Hintçe şarkılı (2 nci hafta).

TAN (Tel: 48 07 40): Zorlu Gelin - Robert Taylor - E. Parker - Renkli -

ÜNAL (Kasımpaşa - Tel: 54 93 06): 1 - Dağları bekleyen kız - Sezer Sezin - Kenan Artum 2 - Gelinin muradı - Fikret Hakan - Pervin Par.

YENİ AR (Tel: 442851): Herşey Senin için - Jahn Wyman - Renkli - İng

YENİ MELEK (Tel: 44 42 89): Yarın Ağlayacağım - Suzan Hayward.

ZAFER: (Kasımpaşa Tel: 459306): 1 - Ateşli Kan - Cornel Wilde. 2 - Cinayet Masası - J. Webb.

İSTANBUL

ALEMDAR (Tel: 22 36 83) 1 - Kader Değişmez - Fransızca. 2 - Kara Atın İntikamı - Türkçe.

BULVAR (Tel: 21 35 78): 1 - Âşık Cengâver - Kirk Douglas - Elsa Martinelli - Renkli - İng.

ÇEMBERLİTAŞ (Tel: 22 58 92): 1 - Dev adam. 2 - Sirkte Bir Cinayet.

MARMARA (Tel: 223860) 1 - Kader Değişmez. 2 - Kara Atın İntikamı.

YENİ (Şehzadebaşı: Tel: 22 25 15): 1 - Dev Adam - Clark Gable - Jane Russel - Türkçe. 2 - Sirkte bir Cinayet - C. Mitchell - Anne Bancroft.

YENİ (B. Köy - Tel: 68 26): 1 - Hacı Babanın Maceraları - J. Dereck. 2 - Maskeli Süvari - R. More

KADIKÖY

HÂLE (Tel: 36 01 12): 1 - Ömrümce Seninim - Gaby Andre - Türkçe. 2 - Altın Dağın Esrarı - Lex Barker - Mala Powers - Renkli - İng.

SÜREYYA (Tel: 360682) 1 - Lekeli Adam - Henry Fonda. 2 - Çöl Şeytanı -

OPERA (Tel: 36 08 21): Piknik - Kim Nivak - William Holden - Renkli - İng.

YURT (Tel: 36 97 68): 1 - Kara Bahtım - Atif Kaptan - Nevin Aypar. 2 - Ebildiyete kadar - Gülistan Güzey - Reşit Gürzap

KÜÇÜK SAHNE HALDUN DORMEN «Tel 440276»:

TEYZESİ: Komedi . Çarşamba, Perşembe, Cuma, Cumartesi, Pazar suare: 21 de. Cumartesi Pazar Matine saat 17 de, Cuma talebeye 17 de — **Kara Ağaçlar Altında**: Dram Pazartesi, Salı suare: 21 de, Salı matine 17 de, Çarşamba talebeye 17 de.

İSTANBUL OPERETİ — (Maksim Tiyatrosu): İŞBİRLİĞİ: Operet 3 perde Çarşamba, Cumartesi, Pazar saat 16 da matine. Perşembe, Cumartesi halka tenzilâtlı tarife. Saat 21 de

BUGÜN BUGECE

TİYATROLAR

ŞEHİR TİYATROLARI DRAM KISMI (Tel 442157)

«KAHVEHANE» Yazan: Ekrem Sungar - Sahneye koyan ve dekor: Max Meinecke - Komedi 3 perde. Suare: 21.00 de.

YENİ TİYATRO «Tel: 440409»:

«DELİ» - Komedi 3 perde - Yazan: Refik Erduran - Suareler: 21.00 de.

SENSES OPERETİ

FESTİVAL: Müzikal operet - 3 perde, 12 tablo - Müzik: Karlo Kopoçelli . Çarşamba saat 15 te tenzilâtlı matine - Cumartesi 15 te talebe matinesi - Suare: 21.00 de

KARACA TİYATROSU «Tel: 446666»

CİBALİ KARAKOLU - Komedi 3 perde, Çarşamba Cumartesi tenzilâtlı Halk matinesi, Cuma talebeye tenzilât Pazar matine Matineler 16.30

İTFAİYE

Bakırköy 716444, Beyoğlu 444644, Burgazada 518603, Büyükada 516081, Çubuklu 680001 . 60, Erenköy 552045 Florya 738992, Haliç - Deniz 229939, Halıcıoğlu 552948, Heybeliada 518402, İstanbul 214222, İstinye Deniz 368020, Kadıköy 360672 Kınalıada 518625 Ramı 242711, Üsküdar 360945.

tren-vapur-uçak

(D. Demiryolları Haydarpaşa: 360475 — Sirkeci: 223079) — (Denizyolları: 491896 (Tatil saatleri İstihbarat: 440207) — (Şehir Hatları: 444233) — (Hava Yolları: 444790 ve 738240).

RADYOLAR

CUMA - 15/11/1957

İSTANBUL

7.57 Açılış ve program
8.00 Sabah müziği
8.30 Haberler
8.45 Saz eserleri
9.00 Valsler
9.15 Şarkılar
9.30 Kapanış.
12.27 Açılış ve program
12.30 Karışık müzik
13.00 Şarkılar
13.30 Haberler
13.45 Saz eserleri
14.00 Orkestra müziği
14.30 Şarkılar
15.00 Kapanış.
16.57 Açılış ve program
17.00 Şarkılar
17.30 Akşam konseri
18.00 Şarkılar
18.20 Belediye saati
18.25 Konserler
18.45 Bir varmış
19.00 Şarkılar
19.30 Haberler
19.45 Çalışanların saati
19.55 Akşam müziği
20.15 Radyo gazetesi
20.30 Operet melodileri
20.50 Dereden tepeden
21.00 Şarkılar
21.30 Kitapseverlerle
21.40 Klâsik Türk müziği
22.15 Enver Kapelman
22.30 Opera konseri
23.00 Mc. Guire kardeşler
23.15 Haberler
23.30 Program
23.33 Dans müziği
24.00 Kapanış.

ANKARA

7.27 Açılış ve program
7.30 Kur'an-ı Kerim
7.40 Türk müziği
7.45 M. S. Ayarı
8.00 Üçer şarkı
8.30 Sabah müziği
8.45 Saz eserleri
9.00 Çeşitli hafif müzik
10.00 Program ve kapanış
11.57 Açılış ve program
12.00 Öğle konseri
12.30 Şarkılar
12.55 Serbest saat
13.00 M. S. Ayarı
13.15 Bette Chapel
13.30 Salon orkestrası
14.00 Saz eserleri
14.30 Rumbalar
15.00 Solo şarkılar
15.30 Hafif şarkılar
16.00 Program ve kapanış
16.57 Açılış ve program
17.00 Dans müziği
17.30 Şarkılar
18.00 Piyanist çalıyor
18.15 Şarkılar
18.30 Köy postası
18.40 Türküler
18.55 Serbest saat
19.00 M. S. Ayarı
19.15 Tarihten yaprak
19.20 Sevilen iki melodi
19.25 Tarım konuşması
19.35 Yurttan sesler
20.00 Şarkılar
20.15 Radyo gazetesi
20.30 Serbest saat
20.35 Şarkılar
21.00 Konuşma
21.15 Caz sanatı
21.45 Konuşma
21.55 Serbest saat
22.00 B. M. Meclisinde
22.15 Şarkılar
22.45 M. S. Ayarı
23.00 Gece konseri
23.30 Dans müziği
24.00 Program ve kapanış

ESHAM VE TAHVİLLER

VATAN — 14 Kasım 1957

İSTANBUL BORSASI

1949 İstikrazı	% 4,5	101.00
1938 İK.	% 5	25.00
M.M.K. İK. I	»	26.25
1941 D.D.Y. İK. IV	»	109.00
1941 D.D.Y. İK. V	»	109.00
1951 İstikrazı	»	102.95
1953 İstikrazı	»	108.85
1955 Amortisman I	»	102.35
1956 Amostisman II	»	100.00
Z.B. III	»	102.65
Z.B. IV	»	102.20
Z.B. V	»	102.40
Z.B. VI	»	100.55
Z.B. VIII	»	104.00
1941 D.D.Y. VI	% 6	102.00
KAL. I	»	102.60
KAL. II	»	102.60
KAL. III	»	103.50
1948 İST. I.	»	102.60
1948 İS. II	»	102.75
1941 İST I.	»	101.50
1941 D.D.Y. I.	»	21.90
1941 D.D.Y. II.	»	21.50
1941 D.D.Y. III	»	21.00
M. M. I.		20.75
M. M. II.		21.50
M.M. III.		21.75
Z.B. IV.		21.40
Z. B. I.		21.75
Z. B. II.		110.25
BANKA HİSSELERİ		
Merkez Bankası		155.00
İş Bankası (Nama)		130.00
Sinai Kalkınma B.		175.00
Garanti Bankası		112.00
Obligasyon And. I. II.		170.00
T. Kredi Bank. A. Ş.		132.00
Yapı ve Kredi Bank. A.Ş.		625.00
T. Ticaret Bank. A. Ş.		55.00
Akbank A. Ş.		1200.00
Aslan Çimento		106.00
Şark Değirmenleri		53.00
İmar Bankası		20.00
ALTIN BEŞİBİRLİKLER		
Cumhuriyet Ata	57500	58000
Reşat	110000	115000
Hamit	90000	91000
Aziz	79000	80000
Vahit	79000	80000
KÜLÇE ALTIN FİATLARI		
Degusse	1725	1728
Meksiko	1725	1728
Standard	1725	1728
Yerli (100 mm)	1725	1728
BORSA HARİCİ ALTIN FİATLARI		
Cumhuriyet Ata	11850	11860
Vahit	11600	11700
Reşat	15400	15500
Gulden Hollânda	11100	11150
İngiliz Lirası	15400	155500
İngiliz Vik.	15000	15100
Napolyon	11400	11500
İlsviçre	10800	10900

BULMACA

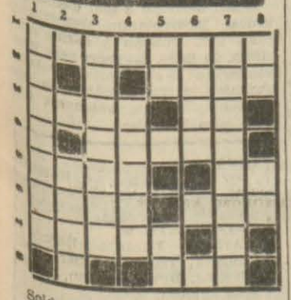

Soldan sağa: 1 — Bir vilâyetimiz. 2 — Mektup. 3 — Sun'i peyklerin dolaştığı büyük alan; Su. 4 — Bir erkek ermeni adı. 5 — Bazı hayvanların saçı; Bir içecek. 6 — Komşu bir millet; Derin bir kesizlik ifadesi. 7 — Eski postacı. 8 — Nefer.

Yukarıdan Aşağıya: 1 — Yeterlik. 2 — Tarihi bir devlet. 3 — Iskandal. 4 — Temizlik kumu. 5 — Genişlik; Bir nota. 6 — Koruyucu. 7 — Merhametsiz veya insafsız. 8 — Bir nota; Akıl.

DÜNKÜ BULMACANIN HALLİ

Soldan sağa: 1 — Nevşehir. 2 — Ne. 3 — Divane. 4 — Aleni; Ma. 5 — Yayvan. 6 — Sî. 7 — Artık. 8 — Ser.

Yukarıdan Aşağıya: 1 — Nedamet. 2 — İl. 3 — Vaveylâ. 4 — Ana; Re. 5 — Emniyet. 6 — İs. 7 — Maske. 8 — Revani.

Selülozluk odunların hariçten getirilmesi daha ne kadar devam edecek?

İzmit kâğıt fabrikasının ihtiyacı olan selülozluk odunlardan 21738 metre küpünün üç vapurla hariçten getirildiğini bir gazetede okudum. Bunlar için kimbilir ne kadar para verilmiştir? Memlekette fabrika kurmak şüphesiz ki, iyi bir şey, fakat bunların ham maddesini dahilden temin etmeyip dışarıdan getirmekte devam edersek, istifademiz her halde çok azalır. Süratle kalkınmaya muhtaç olan bizim gibi memleketlerin başlıca yapacağı, paramızın hamesini sağlamaktır. İzmit kâğıt fabrikası kurulalı, zannederim 10 seneden fazla oldu. Fabrika ilk zamanlarda selülozluk odunu memlekette yetiştirmek için teşebbüslere girişmişti. Anlaşılıyor ki, fabrika, ihtiyacının ancak cüzi bir kısmını dahilden tedarik edebiliyor. Çoğunu hariçten getirtiyor. Bundan başka kâğıt ihtiyacı da artmış olduğu için tonlarca kâğıt ta ithal etmek mecburiyetinde kalıyoruz. Bu vaziyet karşısında ikinci bir fabrika nın kurulması da ele alındığına göre, döviz sıkıntısını arttırmamak için her ikisine lüzumlu selülozluk odunu dahilde temin edecek kat'i tedbirlerin süratle alınması da elzem değil midir?

A. N.

«SERT»LER TÄVİZ YERİYOR

Menderes'in temasları

(Başı 1 incide)

kanlığı Müsteşarı Hulûsi Timur-dur. Ancak, Adnan Menderes daha ziyade güvendiği kimseleri kabinesine almak istediğinden Hulûsi Timur da yeni olduğundan kabine ye alınıp alınmaması düşünülmektedir.

Öte yandan, ordu tarafından se vilen ve sayılan Şemi Ergin ile Başbakan Menderesin fikir ayrılığı sebebile Semi Erginin kabineye girmiyeceği söylenmektedir. Bu söylentiler gerçekten doğru ise Millî Savunma Bakanlığına en az Şemi Ergin ayarında bir kimsenin bulunması gerekmektedir. Bu itimada şayan kimsenin ,kim olacağı merakla beklenmektedir.

ZAYİ İLÂNI

Merkez Bankası İstanbul Şubesinden almış olduğumuz 26.6.1957 tarih, 56337 sayılı İngiltere menşeli 477 gümrük 1561 istatistik tarife numaralı CF. $982.43 lık Asbestos ve mamûlâtına ait tahsisin T ve G nüshalarını zayi ettik.

Yenisini alacağımızdan eskisinin hükmü yoktur.

Mobil Oil Türk A. O.
İstanbul

(Başı 1 incide)

ğı tahmin edilmektedir.

TAHMİNLER

Öte yandan, siyasi çevrelerde dolaşan söylentilere göre, Başbakan bazı milletvekillerinin antidemokratik tutuma cephe alması karşısında ortaya atılan iskat teklifini Meclise getirmekten vazgeçmiştir. Meclis görüşmelerinin yayınlanmasının sınırlandırılmasından da vazgeçildiği bildirilmektedir. Buna mukabil, gazetelerin yalan ve müstehcen haberler yayınlamasını önleyecek, çıplak kadın fotoğrafı basmamalarını temin edecek bir Basın Kanununun değiştirilmesi hakkında kanun tasarısının hazırlanmakta olduğu, gazetelerin siyasi ve magazin adı ile iki sınıfa ayrılmasının ve resmî ilânların kesilmesinin düşünüldüğü bildirilmektedir.

Ayrıca, muhalefetin Meclis çalışmalarını sektedâr edecek hareketlerinin önlenmesi için Meclis iç tüzüğünü değiştirmek teklifinin hazırlanacağı, Millî Korunma Kanununun yeniden gözden geçirileceği söylenmektedir.

Bu tasarıları Meclise verilmeden önce D.P. grupunun onayı nasıl olacağı merak edilmektedir. Siyasi çevreler şiddet tedbirlerinin D.P. aleyhine olacağına inanmış olan D.P. milletvekillerinin Basın Kanunu ile Meclis İç Tüzüğünün değiştirilmesine karşı koyacakları tahmin edilmektedir. Bu milletvekillerinin sayısının yüzden fazla olduğu da belirtilerek, düşünülen tedbirler kanunlaşmayabilir denilmektedir.

YIL SONU İKRAMİYE KEŞİDESİNDE

175.000 Lira

APARTMAN DAİRESİ
ARSALAR
ÇEŞİTLİ PARA
ve
TAHSİL İKRAMİYELERİ...

Ayrıca

400,000 Liralık

İPOTEK KREDİLERİ

15 KASIM 1957

Akşamına kadar hesap açtırınız.

Her 150 Liraya bir kur'a

128

EMNİYET SANDIĞI

M. M. V. 1 No. lu. Sat. Al. Kom. Bşk. lığından Ankara:

Askeri birlikler ihtiyacı için 30 ton ıspanak satın alınacaktır. Tahmini tutarı 24.000 lira olup geçici teminatı 1.800 liradır. İhalesi: 18.11.1957 günü saat 11.30 da kapalı zarf usulü ile yapılacaktır. Evsaf ve şartnameler her gün komisyonda ve İstanbul Levazım âmirliği ilân kısmında görülebilir. İsteklilerin belirtilen gün ve saatten bir saat evveline kadar teklif mektuplarını komisyon başkanlığına vermeleri ilân olunur. (2807 — 15419)

Muayyen zamanlardaki rahatsızlıklarda ve baş ağrılarına karşı

OPON FAYDALIDIR

OPON baş, diş, adale, sinir, lumbago ve romatizma ağrılarını teskin etmek üzere kullanılması faydalıdır.

GAZİ PAŞA HAZRETLERİNE MARUZAT .»

(Başı 2 ncide)

cunun derecesini yalnız mantığıyle anlamıyor, kalbinin en derin köşeleri şükran hisleriyle yoğrulmuştur. Size doğru yükselen gözler de sizin yüce şahsiyetinizde memleketin devamlı bir necat ve ümit yıldızını görmek ihtiyacı var dır. Sizin şahsiyetinizin ve mevkiinizin etrafında cereyan eden en küçük bir dedikodu millete eza veriyor, çünkü bu dedikodu müstakil surette yaşamak ve ileri gitmek hususundaki ümitlerinin en sağlam ve mukaddes bir desteğine dokunuyor.

SİZ MİLLÎ REHBERSİNİZ

Siz bugün milletin tabii reisisiniz. Millet sizi tabii bir millî rehber mevkiinde görüyor. Milletin hayatındaki devamlılığı siz temsil ediyorsunuz. Memleketin menfaatlerinin, günün dar ihtiras ve düşüncelerinin üstünde kalmasını, yükselme gayelerinin gözden kaybolmamasını ve milletin o gayelere doğru istikameti muhafaza etmesini temin etmek size düşüyor.

Dünyanın hiç bir unvanı, hiç bir imtiyazı yoktur ki sizi bugünkü mevkiinizden daha yükseğe çıkarabilsin. Aksine olarak unvanların çoğalması, milletle sizin aranızda bir hail olabilir.

Bir nevi devlet reisi vardır ki kuvvetini unvanlardan, elkaptan debdebe ve azametten alabileceğini zanneder. bu türlü kudret, sun'i ve mihaniki bir mahiyet taşır. Kendi kendini halkın üstünde gören, halka karışmayan âlâyiş ve azamet le halkın gözünü kamaştırmak isteyen bir reis karşısında bir milletin bağlılık ve saygı duyduğu zamanlar artık geçmişe karışmıştır. Başarılı bir millet rehberinin dayandığı noktalar, ancak milletin sevgisi, hürmeti, güveni olabilir. Siz bu yüksek desteklere tamamiyle sahipsiniz.

Sizi bir nevi rehber mevkiinden çıkarmağa çalışanlar çok oldu. Millî mücadelenin her safhasında size diktatör olmağı, Meclisin murakabesini hiçe saymağı tavsiye edenler görüldü. Siz bu tarzda teklifleri nefretle reddettiniz. Dünyada eline müstesna kuvvetler geçiren hiç bir askeri reisin yapmadığı, ya pamadığını yaptınız, misilsiz bir büyüklük gösterdiniz. Şahsî kuvvetten ürperti gösterdiniz... Meclise mevki ve kudret vermek için ne yapılabilinirse yaptınız. Siz, en ağır mes'uliyetlerle pençeleşirken sinirli ve hırçın bir tavırla kusurlar arayan bir Meclis karşısında sabır ve sükûn gösterdiniz, her hareketin hesabını verdiniz.

HULÛSKÂRLAR

Bugün de etrafınızda hulûskârlar toplanmağa çalışıyor. Bunlar size hoş görünmek için her gün yeni bir icatta bulunuyorlar. Bir gün aynı zamanda iki yerden mebus kalmanızdan, bir gün size şu veya bu şekilde şükran izhar edilmesinden, bir gün ömrünüzün boyunca Cumhurreisi olmanızdan, bir gün aynı zamanda hem devlet reisi, hem Meclis Reisi, hem de firka reisi mevkiinde bulunmanızdan bahsediliyor, bu hareketlerden her biri, milletin gözündeki büyük mevkiinize gafil birer tecavüzdür. Çünkü sizi saf ve tabii bir sevgi ve hürmetle değil, unvan ve debdebeye dayanarak mevki sahibi olan bir devlet Reisi durumunda bırakmağı istemek gibi bir netice davet eder.

Mücadele ve ihtilâl safhası sona erdiğine göre devletin şeklini tesbit etmek elbette zaruridir. Mücadele esnasında yeni bir şekil tecrübe ettik. Bu şekil nazarî olarak çok yüksektir. Demokrasi esasına, mevcut şekillerin hepsinden ziyade yakındır. Fakat memleketin gelişme derecesi bu kadar yüksek bir şekl; temsile henüz kâfi olmadığını bugüne kadar olan tecrübe kâfi derecede isbat etmiştir. Büyük Millet Meclisinin icrai idaresi, ancak ihtisasın ve kanunun hâkimiyeti ile elele yürüyebilirdi. Bunu temin etmek istidadını ne yazık ki gösteremedik. Siyasi üzviyetimize ihtisastan fazla politikacılık hâkimdir. Bu cihetle kendimize mahsus yüksek demokrasi tecrübemizin bugünkü seviyemize nisbetle imkânsızlığını ve semeresizliğini itiraf etmekten fiilî suretle mevcut vaziyeti kabulden ve ona göre bir şekil hazırlamaktan başka çaremiz yoktur.

KANUNİ BİR ŞEKİL

Kanuni bir şekil ararken, karşımıza Cumhuriyet kelimesi çıkıyor. Bu kelime yerindedir. Devlet Reisinin seçilmesi suretiyle mevkiini almasından ibaret şekle zaten Cumhuriyet deniliyor. Demek ki sizin fiilen haiz olduğunuz Devlet ve millet reisliği, kanunî ölçü ile (Cumhurreisi) kelimesiyle ifade edilecektir. Bu kanunî mevki, milletin hakiki bir rehberi makamında kalmanıza, inkılâp hareketini en vâsi ve temiz bir memleket zaviyesinden idare etmenize ve ortalıktaki siyasî ihtiraslara nüfuz ve itibarınızla set çekerek bunların yerine memleket fikrini ve çalışma emellerini geçirmenize; en faydalı ve hayırlı bir tarzda imkân hazırlayabilir. Bugüne kadar olan büyük başarılarınız; bundan sonraki mühim çalışmalar için de size den aynı tarzda bir rehberlik beklemek hakkını millete vermiştir. Bu rehberliği ifa etmenin yegâne ameli usulü de günlük hâdiselerin idaresini mesul bir hükümete bırakarak, sizin Cumhurreisi sıfatıyle umumî inkılâp hareketinin rehberi olmanızdır.

Meclisin Reisi tabiisi olmanızdan bahsedenler vardır. İcra Reisinin teşrîî heyetin tabii reisi diye gösterilmesi, zaît ve mânâsız bir unvandan başka bir şey olamaz.

PARTİ REİSLİĞİ

Partî Reisliği unvanına gelince, bunun büyük zararları vardır. Bu fikir ilk ortaya çıktığı zaman inkılâp programını tatbik için fırka disiplinine olan ihtiyaçtan bahsedilmişti. Halbuki yapılan tecrübe, memlekette henüz bu mânâda bir fırkaya yer olmadığını gösterdi. Halk Fırkası her içtihada sinesinde yer veren umumî bir heyettir, tecanüs halinde bir içtihat fırkası değildir. Bu tarzda bir fırkayı idare etmenin ilk hedefi, mütecanis olmayan unsurları mümkün olduğu kadar uzun bir müddet bir arada tutmak için kuvvet israf etmekten ibaret olacaktır. İkinci tabii hedefi de ayrılacak hiziplere karşı fırkanın başarısını temin etmek teşkil edecektir.

Memlekette particiliğin ne demek olduğu ve ne gibi silâhlarla iş gördüğü malûmdur. Devlet Reisinin partî Reisi mevkiinde bulunması, mutlaka nüfuz ve itibarını sarsacaktır. Partî netice itibariyle bundan istifade etmiyeceği gibi, memleket çok zarar görecektir. Çünkü gittikçe darlaşacak bir görüş içinde politika mücadelesine atılanlara memleket menfaatini ve halkın iyi bir idareye ve ciddî çalışmalara olan ihtiyacını hatırlatacak hiç bir yüksek kuvvet bulunmayacaktır. Bu elim vaziyetten istifadeye çalışacaklar, her halde millî hâkimiyet taraftarları olmayacaktır.

Fırka Reisliği fikrini müdafaa edenlerin biricik delili, Amerikada Cumhurreisinin bir Fırka reisi olmasıdır, bunu bir delil diye ağza alanlar, bir defa Amerika hükûmetinin federal bir hükûmet olduğunu unutuyorlar. Washingtondaki hükûmetin hiç bir dahilî nüfuzu yoktur. Bir Amerikalı kendi memleketinde New York, Teksas veya Kaliforniya gibi bir hükûmetin vatandaşıdır. Bu hükûmetin işleri kendi kanunları dairesinde görülür. Washingtondaki idare yalnız harici meselelerle, gümrük, istatistik gibi mahdut işlerle meşgul olur. İkincisi Cumhurreisinin partiye nisbeti lâfzîdir Partî reisliği parti işleri, parti meclisinin reisi tarafından yürütülür. Üçüncüsü bu lâfzî nisbet bile Amerika için hayırlı netice vermiyor, memleket menfaatlerinin particiliğe zebun olmasına yol açıyor. Amerika bütün kuvvet ve azametine rağmen, hiç bir sahada müsbet ve devamlı bir siyaset takip edemiyor. Her harici işi sarsıntıya uğruyor; Milletlerarası münasebetlerde bazan âciz bir vaziyete düşüyor. Çünkü devlet mefhumunu fırkacılık kurdu bir düziye kemiriyor.

Amerikanın o mebzul maddî vasıtaları sayesinde zararlarına ancak mukavemet edebildiği bir fena sistemi, bütün kuvvetlerini millî gelişmeye hasretmek zorunda olan ve siyasî terbiyesi çok noksan bulunan bir milletin ayniyle kopya etmesi cidden felâket olur.

ZAİT UNVANLAR

Pek muhterem Gazi Paşa Hazretleri, hulûskârların füzulî icatlarına karşı siz kendi görüşünüzü biran evvel millete söyleyiniz, milletin payansız hürmet ve muhabbetine dayanarak iş gören bir millî rehber vaziyetinde kalacağınızı herkese bildiriniz. Zaît unvanlara ve böyle unvanlar icadına çalışan hulûskârlara ehemmiyet vermediğinizi söyleyiniz. azamî zaferle neticeye erdirdiğiniz İstiklâl harbi bayrağından sonra çalışma bayrağı açınız. Halk ciddî çalışma yoluna fiilî surette girilmesini bekliyor ve ortadaki gecikme ve teredddütün dolayı biraz sabırsızlık ve hoşnutsuzluk gösteriyor. Bu sabırsızlık ve hoşnutsuzluk haksızdır. Fakat müsbet çalışma sahasında da çabuk ve büyük başarılar beklemek meylini sizin harika derecesindeki başarılarınız halka vermiştir. Ancak bundan dolayıdır ki tereddüt devrinin bir an evvel bitmesi ve müsbet işlere başlanması sabırsızlıkla bekleniyor.

Bu bir kaç söz, en saf bir saygı ve muhabbetin mahsulüdür. Bunları açık bir lisanla söylemeği bir meslek vazifesi addeden basit bir gazetecinin kusurlarını iyi niyetine bağışlamanızı ve en ciddî ve samimî tazimlerimi kabul buyurmanızı dilerim. Pek muhterem Gazi Paşa Hazretleri.

Ahmed EMİN

Verilen emri yerine getiren memur

(Başı 1 incide)

sayıları 14 ü bulan Belediye zabıtası merkez memurluklarındaki memur kadrosu muvazenesini tanzim etmekten ibarettir. Nitekim adı geçen memurların nakillerini ihtiva eden listede 13 merkez memurluğuna mensup 45 âmir ev memurun da isimleri bulunmaktadır.

Keyfiyetin Basın Kanunu hükümleri gereğince gazetenizin aynı sayfa ve sütunlarında bu cevabımızın hesrî suretiyle düzeltilmesini rica ederim.

İstanbul Belediye Reisi Y.
Muavin Fahri Centel

Mermi kaçakçılarının muhakemesi

Mermi kaçakçılarının duruşmalarına dün de devam edilmiştir.

Bilindiği gibi İtalyadan dönen Selçuk şilebinde kaçak olarak getirilen 63.895 tabanca mermisi İstanbul limanında şilepte yapılan arama sonunda ortaya çıkarılmış ve bu şilebin mürettebatından, Osman Özer, Bayram Topal, Enver Demircioğlu, Kâzım Adatepe ve Mehmet Rıfat Arman mermi kaçakçılığı suçu ile Adliyeye verilmişlerdi.

Dünkü duruşmada, müdahil avukatları, şilebin müsadere edilmesini ve maznunların, kaçırdıkları mermi adedinin beş misli para cezasına çarptırılmalarını Mahkemeden istemiştir.

Savcı ile müttalâatında birinci derecedeki baştan üç maznunun 1918 sayılı kanunun 27 nci maddesinin 1 ve 3 üncü fıkralarına göre cezalandırılmalarını talep etmiştir.

Duruşma müdafaa için başka güne bırakılmıştır.

14 müessese cezalandırıldı

Belediye Sıhhî Murakabe Müdürlüğü ve başhekimlikleri memurları tarafından Ekim ayında 7415 müessese teftiş edilmiş, 1524 müessese ye ihtar verilerek 14 müessese cezalandırılmıştır. Bu arada 231 gıda maddesinden nümune alınarak tahlile gönderilmiştir.

Esnaf, kredi taleplerini dernekler vasıtasile yapacak

İstanbul Esnaf Kredi Bankası idare meclisi üyeleri dün saat 11.30 da Esnaf ve Sanatkârlar Dernekleri Birliğini ziyaret ederek Birlik idarecileri ile bir görüşme yapmışlardı. Bu görüşme sırasında esnafa verilecek kredi, Esnaf Grup İstihlâk Kooperatifinin kredi bakımından Esnaf Bankasınca desteklenmesi gibi hususlar üzerinde durulmuştur. Bu arada banka tarafından 15 Ağustostan bu yana küçük esnafa verilen 1000 ilâ 5000 lira arasındaki kredilerin bir milyon lirayı bulduğu belirtilmiş ve kredi taleplerinin esnafın bağlı bulundukları dernekleri kanalı ile yapılması hususunda anlaşmaya varılmıştır.

Bir esrarcı 10 yıla mahkûm edildi

Birinci Ağır Ceza Mahkemesinde esrar satmak suçundan yargılanan Sabri Kutlu dünkü duruşması sonunda bu mahkemece 10 sene 10 ay hapse 2340 lira da para cezasına mahkûm edilmiştir.

Vita yağı

(Başı 1 incide)

de ne gün satış yapılacağı tesbit edilerek bakkallara bildirilmiştir

Satışlara ilk olarak bugün Beyoğlundan başlanacaktır. Bugün vita yağı satışı yapacak olan 16 bakkal şunlardır:

Rıdvan Tat Kasımpaşa Dörtkuyu caddesi No. 15; Zeki Çakır Kasımpaşa Zincirli caddesi N . 22; Hâmit Yazıcı Kasımpaşa Bahariye caddesi No. 106; Mustafa Eroğlu Kasımpaşa Çiviciler sokak No. 13; O. Nuri Tuğlu Kasımpaşa Kulaksız caddesi No. 79; Müstecip Çokgezen Kasımpaşa Hasansaka sokak No. 8; Server Erdoğan Kasımpaşa Kadımehmet caddesi; Şakir Ataman Kasımpaşa Tabakhane caddesi No. 50; Ulviye Duman Hasköy Keçecipiri sokak No. 180, Pakize Sönmez Hasköy Kalaycı sokak No. 82; Osman Güleç Sütlüce Pay mahallesi; Hasan Darıbek Halıcıoğlu, Bademlioğlu caddesi; Ruj Doğan Asmalımescit No. 60; Marito Hristomidis Tünelbaşı Sofyalı sokak No. 9; Biredrimos Beyoğlu Kiremit sokak No. 38; Ahmet Küçüközden Feriköy Avukat caddesi No. 120.

Satışla vazifelendirilen bakkallarda vita yağı bulunmadığı taktirde cezalandırılacaklardır.

İzmit Deniz Satınalma Komisyonu Bşk. dan

1 — Kapalı zarf usulü ile 100 ton pirinç satın alınacaktır. Muhammen bedeli (184750) lira olup muvakkat teminatı (10487) lira (50) kuruştur.

2 — Eksiltmesi 20 Kasım 957 Çarşamba günü saat 15.00 de Gölcükte Deniz Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. Evsaf ve özel şartnamesi Ankara, İstanbul Levazım Amirlikleri ile Komisyonumuzda görülebilir.

3 — İsteklilerin teklif mektuplarını en geç eksiltme saatinden bir saat evveline kadar komisyonumuza vermeleri. (2805 — 15421)

İstanbul Nafıa Müdürlüğünden

1 — (9000.—) lira keşif bedeli Fındıklıdaki tarihi çeşmenin tamiri İşinin 19.11.1957 tarihinde Salı günü saat 15 de İstanbul Nafıa Müdürlüğü binasında açık eksiltme yapılacaktır.

2 — İsteklileri, bu işe ait mukavele ve eksiltme evrakı ile Nafıa işleri umumî ve hususî şartnamelerini, keşif ve projelerini ve buna müteferri diğer evrakı dairesinde görebilirler.

3 — Eksiltmeye iştirak edebilmek için taliplerin (675) lira (/) kuruş muvakkat teminat yatırmış olmaları 195... yılına ait Ticaret Odası belgesini ibraz etmeleri eksiltme gününden tatil günleri hariç üç gün evvel vilâyetten ehliyet vesikası almış olmaları, bu işe ait evrakı imzalamaları şarttır. (15514)

İSTANBUL OPERETİ

Maksim Tiyatrosu

İSTANBUL OPERETİ

Bu akşam saat 21 de

PANTALONSUZ AŞIK

Operet 3 perde

Cumartesi, Pazar, saat 16 da matine

Çarşamba tenzilâtlı halk matinesi, Perşembe suvare ve Cumartesi matine talebeye tenzilâtlı tarife.

M. M. V. 1 No. lu. Sat Al. Kom Bşk. Ankara

Askeri birlikler ihtiyacı için altı kalem meyve satın alınacaktır. İhalesi 19.11.1957 ünü saat 15.00 de kapalı zarf usulü ile yapılacaktır. 6 kalem meyve bir istekliye ihale edilebileceği gibi her kalem ayrı ayrı veya bir kaç kalem isteklilere ihale edilebilir. Evsaf ve şartnameler hergün komisyonda ve İstanbul Levâzım âmirliğinde görülebilir. İsteklilerin belirtilen gün ve saatten bir saat evveline kadar teklif mektuplarını komisyon başkanlığına vermeleri ilân olunur.

Cinsi	Miktarı	T. fiatı	T. tutarı	G. Teminatı
Elma	28 ton	155 Kr.	43.400 Lr.	
Ayva	4 ton	85 »	3.400 »	
Armut	7 ton	150 »	10.500 »	6144 Lira
Portakal	75.000 adet	19 »	14.250 »	
Mandaline	11.000 adet	23 »	2.530 »	
Limon	14.000 adet	17 »	23.800 »	
		Yekûn ++	97.880 »	(2808 — 15418)

BAŞYAZININ DEVAMI

İKTİDARDAKİLERE FREN

(Başı 1 incide)

1957 seçimleri bu bakımdan gözümüzün önünde ümitli ufuklar açtı. Ortaya yığılan bütün engel ve baskılara rağmen, Türk vatandaşları kendi kaderlerine hâkim kalmak azminde bulunduklarını belli edebildiler, yarısından çoğu elele verdi. İktidara: «Artık yeter, gidişini beğenmiyoruz» hitabında bulundu. Muhalefet partileri temkinle vazifelerini gördüler. Müstakil Türk basını, millete ve tarihe karşı olan mes'uliyetini kavradığını belli etti, vazifesini meslek hesabına iftihar uyandıracak bir feragat ve fedakârlıkla yerine getirdi.

Çok şükür, Demokrat Parti meclis grupundaki vatandaşlar başkalarından geri kalmadılar, mürakabe ve fren vazifesine onlar da sahip çıktılar. Bugün artık iddia ediliriz ki demokrasi sisteminin Türkiyede işlemesi için lâzım gelen iptidai icaplar yerine gelmek yolundadır.

Demokrat Parti meclis grupu, dünkü toplantısında bir karara vardı mı ve bu karar ne şekildedir? Bu satırları yazdığım sırada bunu bilmiyorum. Buna rağmen, derin bir ferahlık ve istikbale güven duyuyorum. Çünkü millî bünyemizin şerre mukavemet kudretinde olduğu iyi bir imtihandan geçmiş ve Demokrat Parti milletvekillerinin mühim bir kısmı, keyfî idareye omuz vermeğe razı olmadığını, hak, hürriyet, huzur ve istikrar, ihtisasa dayanır normal gelişme hakkında bütün Türk milletinin duyduğu hasrette beraber olduğunu belli etmiştir. Keyfî idarenin bir aralık öfke ve gaflet içinde arzettiği kötü istidatlara ilk tedbir şeklinde olsun, gem vurulmuştur. Bir defa bu yapıldıktan sonra durmağa, düşünmeğe, konuşmağa, vatandaşça, kardeşçe anlaşmağa elbette imkân bulunur.

Demokrat Parti meclis grupu içinde basireti temsil edenler, kendilerinden umduğumuz celâdeti ilk hamlede gösteremezlerse bile, nikbinliğimiz gevşemiyecek, ümitlerimiz sarsılmıyacaktır. Çünkü bu ümitler; Türk milletinin büyüklüğüne, olgunluğuna, millî beka ve millî birlikle alâkalı meselelerdeki hayret verici sezişine, uyanıklığına dayanmaktadır.

Ahmed Emin YALMAN

CAHİDE SONKU

(Başı 1 incide)

le süslü muhteşem yalı teşkil etmektedir.

Hasan Doruğun iddiasına göre bu bina kendi malıdır, ve Cahide Sonkuya çocukları olduktan sonra devretmiştir.

Yalıya konan kıymet 280 bin liradır ve İhsan Doruk binayı 350 bin lira vererek geri aldığını söylemektedir. Bu iddiaya Cahide Sonku gülerek miktarın sadece 113.500 lira olduğunu ve yapılan mukavelede bunun bir kaparo olduğunun belirtildiğini, ayrıca İhsan Doruğun mukavele ahkâmına uygun hareket etmediğini söylemektedir.

İki taraf da 23 aralıktaki duruşmaları sırasında söyliyecek çok şeyleri olduğunu ifade etmişlerdir.

Cahide Sonkuya göre İhsan Doruk'la evlenmeleri bundan aşağı yukarı 10 sene evveline uzanmaktadır. Kendi ifadesine göre o zamanlar aşağı yukarı 20 küsur yaşlarında olan sahne sanatkârı gençliğinin verdiği tecrübesizlik ve yakınlarının ısrarıyla bu izdivaç teklifini kabul etmiştir Cahide Sonku bugünkü gerek sanat, gerek ticarî hayattaki durumuna kimsenin yardımı olmaksızın yalnız başına ulaştığını ısrarla belirtmektedir.

Diğer taraftan İhsan Doruk Cahide Sonku ile evlenmelerinin kendisine pek pahalıya maloldığunu, onu bugünkü durumuna mühim kişilerle tanıştırarak kendisinin getirdiğini söylemektedir.

İki taraf da birbirlerini ağır şekilde itham etmekte ve hummalı bir şekilde aralık ayındaki duruşma için hazırlanmaktadır.

Bu arada her ikisi de oldukça karışık mali meseleleri halletmiye çalışmaktadırlar.

Dün Cahide Sonku Ankaradan gelen avukatı ile görüşerek bu hafta içinde İhsan Doruk aleyhine 1.000.000 liralık bir tazminat davası açmıya karar vermiştir. Bu dâvâyı kazandığı taktirde Cahide Sonku 1 milyon lirayı bir hayır cemiyetine bırakacaktır.

Sava Vafiais

(Başı 1 incide)

Bugün polisin elinde iki mektup ile bir telgraf vardır. Mektup ve telgraf İsviçreden gönderilmiştir.

Sava, buradaki karısına gönderdiği mektupları kendi el yazısı ile yazmıştır.

Eldeki bu delillere göre, Savanın yurt dışına kaçmış olmasına ve hâlen İsviçrede bulunduğuna inanmak lâzımdır.»

Fakat, beş sene müddetle ve türlü yollarla yurt dışına milyonlarla döviz kaçıran Sava gibi bir adamın, polisin eline geçeceğini çok iyi bildiği mektup ve telgrafların da karısına hitaben: «— İsviçreye sağ salim geldim Çok iyiyim» demek hatasını yapmıyacağı da peşin olarak kabul edilmektedir.

İlgililer bu noktadan hareket ederek Savanın hâlen Türkiyede bulunduğunda ısrar etmektedirler.

Sava, karısına kendi el yazısı ile yazdığı mektupları İsviçredeki bir adamına göndermiş ve bu mektuplar karısının buradaki adresine postalanmıştır.

Henüz yurt dışına kaçmak fırsatı bulamıyan Sava bu mektup oyunları ile, polise kaçmış olduğunu inandırmak istemekte, ve polisin takibinden uzakta kaçmak için gedik ve fırsatlar aramaktadır.

İlgililerin ileriye sürdükleri bu mülâhazalar dışında Savanın lik önce yurt dışına çıktığı ve sonradan tekrar geldiği ve ortaya çıkmak için müsait bir zaman beklediği de tahminler arasındadır.

Meclis bugün açılıyor

(Başı 1 incide)

İstanbul mebusluğunu tercih ettiğine dair takriri.

4 — İçel ve Kocaeli mebusluklarına seçilen Refik Koraltan'ın İçel mebusluğunu tercih ettiğine dair takriri.

5 — Aydın ve İstanbul mebusluklarına seçilen Adnan Menderes'in İstanbul mebusluğunu tercih ettiğine dair takriri .

6 — Ankara ve Sivas mebusluklarına seçilen Turhan Feyzioğlunun Sivas mebusluğunu tercih ettiğine dair takriri.

7 — Ankara ve Sivas mebusluklarına seçilen Kâmil Kırıkoğlu'nun Sivas mebusluğunu tercih ettiğine dair takriri.

8 — Ankara ve Malatya mebusluklarına seçilen İsmet İnönü'nün Malatya mebusluğunu tercih ettiğine dair takriri.

9 — Ankara ve Van mebusluklarına seçilen Ferit Melenin Van mebusluğunu tercih ettiğine dair takriri.

Gündemde Adana ve Ankara milletvekilliklerine seçilen Kasım Gülek'in hangi ilin milletvekilliğini tercih ettiğine dair takriri bulunmayışı dikkati çekmiştir.

Suhunet 3 derece

Karadeniz'deki bazı ufak teknelerin vaziyetinden endişe ediliyor

Evvelki gün birdenbire +8 derece ye kadar düşen ısı, dün daha da düşmüş ve İstanbul âni olarak kara kısa girmiştir. Meteorolojinin verdiği bilgiye göre +3 dereceye kadar düşen ısı durumu ile birlikte devamlı yağış ve kuzey yönlerden esen sert ve kuvvetli rüzgâr, bilhassa Karadenizdeki ufak tekneler için çok tehlikeli bir vaziyet doğur

Çekler oynamak istemiyor

Beşiktaş Kaptanı Recep dün iyi idi

vatan spor

Beşiktaş, Feriköy'ü 8-2 mağlûp etti

ÇEKOSLOVAKYADAN GELEN MEKTUPTA MİLLİ MAÇIN TEHİRİ İSTENİYOR

İspanya maçı mağlûbiyetinden sonra, 1 Aralık'ta şehrimizde oynanacak Çekoslovakya maçı için Futbol Federasyonu çalışmalarını hızlandırmış bulunmaktadır. Fakat evvelki gün Çekoslovak Futbol Federasyonundan, Futbol Federasyonumuza bir telgraf ve hemen akabinde de mektup gelmiştir.

Futbol Federasyonumuza gelen bu mektubun muhteviyatı hakkında bilgisine müracaat ettiğimiz bir yetkili şahıs bize bu hususta aşağıdaki malûmatı vermiştir:

«— Evvelce Çekoslovakyada yapılan maçın revanşının 1.12.1957 tarihinde Türkiyede oynanması hakkında mutabakata varıldığını ve futbolcuların fotoğraf ve biyografilerini göndermiş bulunuyoruz. Fakat Doğu Almanya ile yaptığımız son milli temasta bazı futbolcularımız sakatlanmış olduğundan, bu sebeple düşündükleri kadro ile Türkiyeye gelemiyeceklerini ileri sürerek, mezkûr tarihte bu maçın yapılamıyacağını bildirmişlerdir.»

Mektubun tafsilâtından anlaşıldığına göre, Çekler burada yapacakları müsabakaya büyük bir ehemmiyet vermektedirler. Halen iş başında bulunan federasyon, zayıf bir kadro ile Türklerin karşısına çıkmanın mes'uliyetini deruhte edemiyeceklerini, bu sebeple de karşılaşmanın gelecek sene yapılmasını, bize teklif etmiş bulunuyorlar.

FİFA NEZDİNDE ISRAR EDERSEK MAÇ YAPILACAK.

Çeklerle burada yapacağımız karşılaşma revanş maçı olduğundan, eğer Futbol Federasyonumuz maçın tehir teklifini kabul etmezse, Çekler maçı oynamak mecburiyetinde kalacaklardır. Çünkü FİFA kararlarına göre revanş maçlarının oynanması mecburidir. Bakalım bizim Futbol Federasyonumuz bu hususta ne şekilde karar verecekler-dir.

Bugünün hâdisesi

NEDEN ROMA DEĞİL DE *paris*?

Paris'te Ne işimiz Vardı?..

★

Madritteki mağlûbiyet futbol federasyonunu adamakıllı müşkül durumda bıraktı. Aslında federasyon «yolcu» idi ve bu yolculuğun ne zaman başlayacağı merak konusuydu. Federasyon başkanı Trabzondan az farkla da olsa iktidar partisinin mebusu seçilmişti. Milli takım teşkilinde geniş selâhiyet verilen Tek seçici -ki aynı zamanda federasyon genel sekreteridir- İspanya maçından evvel verdiği beyanatlar ve her hafta beğendiği değişik takımları açıklamakla ve çok konuşmakla zaten yıpranmış ve otoritesini kaybetmişti. Federasyonun diğer azalarından Hakkı Yeten ise geçirdiği ciddî hastalık dolayısiyle faaliyetini iyiden iyiye kesmişti. Hasan Ekin'e gelince, federasyonun ve milli takım kafilelerinin maskotu idi. Futbolcular onu çok seviyorlardı. Çünkü her ihtiyaçları bu «ağabeyleri» tarafından görülüyordu. Meselâ milli maçlara fazla davetiye mi lâzım? Hemen Hasan ağabeye koşuyorlardı. O, bu davetiyelerden oldukça fazla bulabiliyor ve çocuklara cömertçe dağıtıyordu. Böyle faaliyet gösteren federasyon üyesini kim sevmezdi?.. İşte federasyonun hali böyle idi.

Bu heyet tabiatiyle hatâ yapacaktı. Gene gayet tabii ki milli maçları çoğu kere kaybedecektik. Bütün bunlar birbirine bağlı şeylerdi.

Federasyon gider ayak üyeleri arasına Selâhattin Bellireni de aldı. Bu eski İstanbulsporlu futbolcu hakkında spor efkârı henüz tek sarih bir fikre sahip değildi.

Paris?..

Hernedense milli takım kafilelerimiz Avrupadaki seyahatlarında daima Parisi merkez alırlar ve oraya uğramadan edemezlerdi. Geçen seneki Portekiz seyahatında da böyle oldu. Geçen haftaki Madrit seyahatı da aynı.. Sanki Portekizin de İspanyanın da yolları Paristen geçiyordu. Aslında Paris çok cazip bir şehirdir. Şarapları, gazinoları, kafeteryaları ve herşeyi ile insanı kendisine çeker.. İnsan, turist olsa pekâlâ Pariste istediği gibi gezebilir. Meselâ Hasan Ekin de tek başına Pariste kalabilir. O zaman ona zevk sahibi bir insan denir. Fakat aynı Hasan Ekin milli takım kafile başkanı olarak Madri de giderken ve oradan dönerken yurda en kısa yoldan dönmez de Pariste milli takım oyuncu ve yedekleri ile günlerce kalırsa o zaman tenkid mevzuu olur.

HASAN EKİN

Ah Paris!. Ah Paris!.

Uçak şirketleri Madrit ve Lizbon yollarının Romadan geçtiğini söylemekte hemfikirdirler. Milli takımımızın da Madride bu yoldan gönderilmesi icap ederdi. Hem o zaman yollarda fazla kalınmıyacak, bir an evvel milli maçın yapılacağı Madride varılacak ve sahaya dinlenmiş olarak çıkılacaktı. Ayrıca masraf ve yorgunluk olmıyacak, dönüşte de kulüpler bir an evvel oyuncularına kavuşmuş olacaklardı.

Bu doğru yol takip edilmiş olsaydı biliyor musunuz, idareciler Pariste şarap içemiyecekler, bilmem ne gazinosuna gidemiyeceklerdi. Kısacası Pariste devlet parası ile har vurup harman savurulmayacaktı.

Bütün bunlardan herhalde idareciler kendilerini mahrum etmek istemiyorlardı. Nasıl olsa biliyorlardı ki böyle fırsatları kaçırmak kendilerine göre akıllıca bir iş değildir. Millî takım galip gelmiş, mağlûp olmuş. Bu; onların federasyonda kalıp kalmaması bakımından mühimdi. Plânlarını yani Madride gidiş ve gelişlerini Paristen geçirmeyi daha evvelden hesaplamışlar ve galiba bir tek yalnız bu «eğlence maçında» galip gelmişlerdir.

BEŞİKTAŞ: ★★★

Varol - Kâmil, METİN - Gürcan, ÖZCAN, Sedat - K. Ahmet RECEP, Necmi, Yüksel, Coşkun.

FERİKÖY: ★

Enver, Merih, Orhan - Ünal, Ahmet, Burhan - Ali, İsmet, Erdoğan, M Ali, Fahrettin.

Goller: Yüksel (Dak. 11), K. Ahmet (Dak. 15), Coşkun (dak 25), Nazmi (Dak 26), K. Ahmet (Dak. 41), Ali (Dak. 43), Nazmi (Dak. 50), Recep (Dak. 80), M. Ali (Dak. 85), K. Ahmet (Dak. 88)

Madritte yapılan Türkiye - İspanya Millî maçından sonra, Di Stefano, futbolcularımıza şöyle demiş:

«Türk takımı Avrupa sahalarında oynayamaz.»

Biz de Di Stefano'ya soruyoruz: «Siz de Mithatpaşada oynayabilir misiniz?» Tabii İspanyanın taptığı futbolcu dün şehrimizde olsaydı, hiç şüphesiz ilk uçakla geri dönerdi...

Balçık bir saha, çamura gömülen futbol ayakkabıları... İşte Mithatpaşanın dünkü hali... Federasyon Kupası eliminasyon maçları için karşı karşıya gelen dört takım Beşiktaş, Feriköy, Vefa ve Beylerbeyi futbolcuları hakikaten kötü bir sahada oynuyorlardı.

Bu şartlar dahilinde sahada değil futbol oynamak yürünemezdi bile... Fakat maç gene de normal cereyan etti ve Beşiktaş, Feriköyü 8-2, Vefa da, Beylerbeyini 4-1 mağlûp etti.

★

Beşiktaş takımı dün II nci Profesyonel kümeden Feriköyü açık farkla yendi. Gerçi her iki takımın aralarındaki klâs farkı bir uçurum misali olduğu halde, nihayet bu bir kupa maçıydı ve neticede yenilen takım elenecekti.

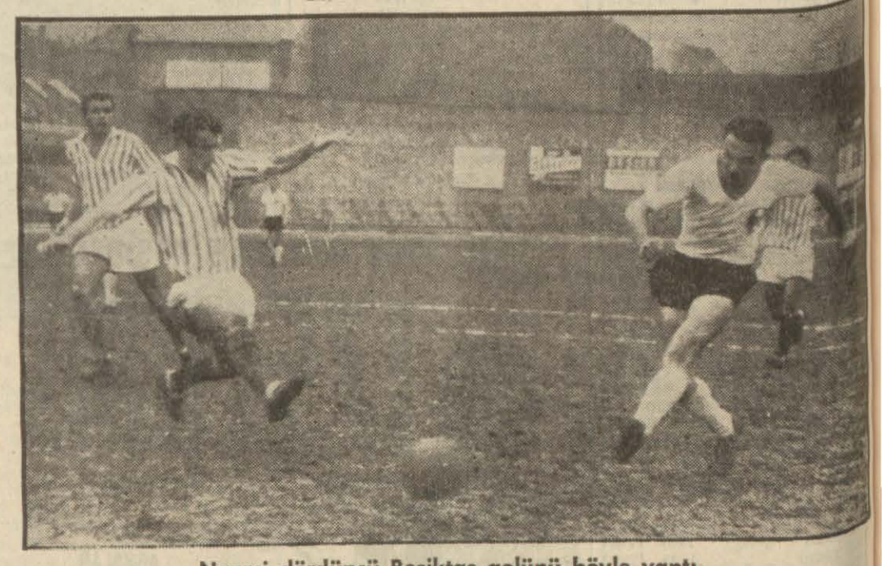

Nazmi dördüncü Beşiktaş golünü böyle yaptı

Dünkü müsabakanın yıldızı gene kaptan Recepti. Atılan 8 golde de onun hissesi büyüktü...

Müsabakada yapılan 10 golün 6 sı ilk devre atıldı.

Oyuna Beşiktaşlılar süratli başladılar. 11 inci dakikada Yüksel, Recebin ara pasına yetişerek siyah - beyazlıların ilk golünü attı. 15 inci dakikada K. Ahmet, 25 inci dakikada Nazmi ve 41 inci dakikada da gene K. Ahmet Beşiktaşın gollerini sıralamağa başladılar. Devrenin bitimine iki dakika kalan Feriköy sağ açığı Ali takımına bir sayı kazandırdı ve müsabakanın ilk devresi de böylece 5-1 Beşiktaş lehine nihayetlendi.

İkinci devrenin 5 inci dakikasında Nazmi, 35 inci dakikasında Recep, 40 ıncı dakikada M. Ali, 44 üncü dakikada da K. Ahmet takımlarına sayı kazandırmışlar ve maç 8-2 gibi açık farkla Beşiktaşın galibiyetiyle bitmiştir.

Vefa - Beylerbeyi önünde galip 4-1

II. kümenin centilmen takımı Beylerbeyi dünkü Federasyon Kupası maçında, Vefaya 4-1 mağlûp olmaktan kendini kurtaramadı.

Yeşil - beyazlılar dün vasat bir takım oyunu çıkardılar. Eşref güzel oynadı. Hilmi ise muvaffaktı.

Beylerbeyi ilk devreyi 1-0 mağlûp bitirdiği halde ikinci devrenin başında beraberliği temin etti. Fakat bu uzun sürmedi ve neticede de 3 gol daha yiyerek sahadan mağlûp ayrıldılar.

İlk devrenin 5 inci dakikasında Hilmi takımına bir sayı kazandırdı ve devre de bu neticeyle nihayetlendi.

İkinci devrenin 8 inci dakikasında Rıdvan Beylerbeyinin beraberlik golünü attı. Bundan 5 dakika sonra Hilmi, 23 üncü dakikada gene Hilmi vasıtasıyla 3-1 galibiyete yükseldi. Vefalılar 38 inci dakikada da Özer vasıtasıyla bir gol kazanarak maçı 4-1 galip bitirdiler.

VEFA: ★★

ÖZCAN - Muhterem, RAHMİ - Arif, Nejat, EŞREF - Özer, Gürcan, HİLMİ, İSMET, BÜLENT.

BEYLERBEYİ: ★

Ayhan - Yurdakul, Harcın - LEVENT, Teoman, Eşper - Selâhattin, Birol, Kayhan, RIDVAN, Yalçın.

Goller: Hilmi (Dak. 5), Rıdvan (Dak. 53), Hilmi (Dak. 58), Hilmi (Dak. 68), Özer (Dak. 83).

Vefalı Hilmi ilk golü yapıyor

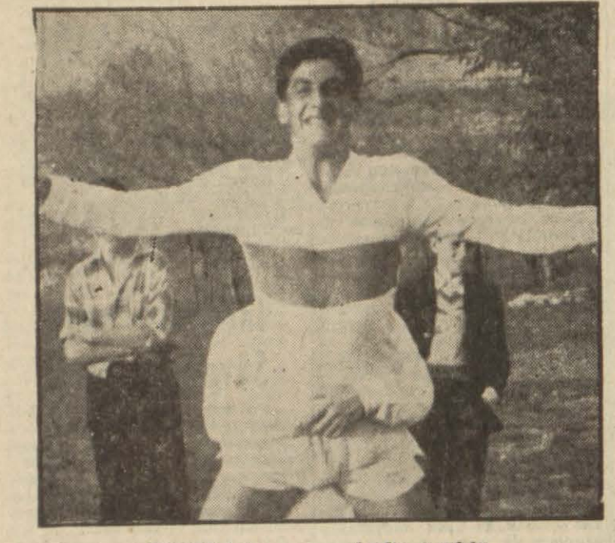

CAN'A bir ay ceza kâfi görüldü

Lûtfü Abay'a 3, Can'a 1 ay ceza

Bölge ceza heyeti dün böyle karar verdi

Bölge ceza heyeti dün gece toplanarak Fenerbahçeli futbolcu Can Bartu ve Galatasaray idarecisi Lütfi Abay hakkında karara varmıştır.

Son Galatasaray - İstanbulspor maçında hakeme lisanen tecavüzde bulunan Lütfi Abay, hakem raporuna istinaden 3 ay hak mahrumiyeti cezası almıştır. Bu arada yetkili bir idarecinin söylediğine göre 2 aydan fazla boykot cezası alan idarecilerin mensubu oldukları kulüp idare heyetlerinden düşmeleri icap etmektedir. Durumun bugün belli olması beklenmektedir.

Diğer taraftan, Can'a evvelce verilen 1 aylık boykot cezası da kâfi görülmüştür.

ERGUN DÖNÜYOR

İtalyada «Lo Cova» kliniğinde minüsküs ameliyatı geçiren Fenerbahçeli futbolcu Ergun kulübüne Romadan yazdığı bir mektupta iyileştiğini ve yakında memlekete döneceğini bildirmiştir.

Millî basketçiler tatminkâr değildi

Takıma iyi bir şekil verebilmek için bir karşılaşma daha şarttır

Salı günü Millî basketbol namzetlerini genç ve dinamik bir Galatasaray karşısında seyrettik. Fakat namzetler maalesef beklenen oyunu oynıyamadı. Gerek müdafaa ve gerekse hücum ribaundunda rakiplerine pek çok fırsat verdiler. Müdafaada, ferden gevşek, takım olarak ise dağınıktılar. Özer sık sık feykler ile sıyrılıp müdafaayı dağıttı. Burada hata aramak doğru olmaz çünkü antrenör tek tek bütün oyuncuları denemek yoluna gitmişti... Maçtan bir evvelki gece de kendi aralarında çok tatminkâr fakat yorucu bir antrenman yaptılar. Bu sebeple topa girmede çekingen ve oyunda netice almaktan uzaktılar.

Karşılaşmanın başından itibaren yakın ve sıkı markaja dikkat eden genç Galatasaraylılara kullandıkları oyun tarzı sağ ve sol gord mevkilerinden pek âlâ şut imkânı veriyordu... Ancak ısındıktan ve maçı kurtarmak için oynamağa başladıktan sonra düzelebildiler.

Galatasaray ve Mc. Gregor ise ilk imtihanda gayet iyi not aldılar. Bilhassa Özer (19) sayı yaparak sahanın en iyisi oldu. Müdafaası ve ribaunt hâkimiyeti ile doğrusu millî takıma girmeye hak kazanan bir oyun çıkardı.

Neticede takım oyunu, hareket ve mücadele hırsı yepyeni bir Galatasarayı seyrederken bir taraftan da salonu dolduran basketbol meraklıları çılgınca alkışları ile Mc. Gregora zorlu imtihanında çok iyi bir nümune verdiler.

Maçta en mühim hususiyet, 30 saniye kaidesinin ilk defa tatbik edilmesi oldu. Fakat evvelden zannedildiği gibi hiç de güçlük yaratmadı...

Millî takımımza hareketinden evvel bir antrenman maçı daha yaptırmak herhalde takımı beraberliği, teknik ve taktik bakımından çok faydalı olacak kanaatindayız.

Son Avrupa şampiyonasında ilk sekiz takım arasında yer alan Romanya karşısında takımdan iyi bir oyun bekleriz.

TAMER KÂMİLLER

Başkent'ten Mektup

BAŞKAN KİM OLACAK

Cemal SALTIK

Başşehirde günün konusu haline gelen Futbol Federasyonu ve Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne yapılacak tayinler etrafında türlü söylentiler ve tefsirler devam etmektedir.

Milletvekili olduktan sonra, Futbol Federasyonundan çekileceğine muhakkak nazarıyle bakılan Hasan Polat'ın, yerini dolduracak yeni başkanın kim olacağı, henüz kat'iyetle bilinmemektedir. Yalnız isimleri üzerinde ısrarla durulan simalar, eski Futbol Federasyonu başkanı Orhan Şeref Apak ve halen Federasyonda üye olarak vazifeli bulunan Salâhattin Beliren'dir.

Bunlardan birincisine, eğer bu görevi yeniden kabul ederse ikincisinden daha çok şans verilmektedir. Başkanı bulunduğu zaman Futbol Federasyonunun başarılı bir mesai gördüğü belirtilmekte, bu işlerin inkâr kabul etmez kompetanı olarak kabul edilmektedir. Diğer taraftan Salâhattin Beliren'in de aynı şekilde şanslı bulunduğuna hükmedenler vardır. Buna sebep olarak, istifası beklenen Hasan Polat'ın, Salâhattin Beliren'i desteklediği ve diğer sporcu milletvekilleri ile birlikte yeni Millî Eğitim Bakanına Beliren'i tavsiye edecekleri söylenmektedir ki, bu Beliren'in lehinde mütalâa edilen şansa ait başlıca faktörlerdir.

Bütün bu söylentilerden çıkarılan mâna ise, Hasan Polat'ın, Federasyonun başına Beliren'i getirmek suretiyle, işleri yine perde ardından idareye devam etmek niyetidir. Bu niyetin tahakkuk edip etmemesi, yeni Kabinenin ve dolayısıyle Millî Eğitim Bakanının işe başlamasına bağlıdır.

Bir tayin yapılması yolunda söylentilere konu olan ikinci makam ise Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'dür. Nizamettin Kırşan'ın İstanbul milletvekili olarak Büyük Millet Meclisine girmesinden sonra açılan bu makama, bilindiği gibi Kırşan'ın ayrılışından beri muavini Şinasi Ataman vekâleten idare etmektedir. Şinasi Ataman'ın bu yere asaleten tayini veya şimdiki gibi işleri vekâleten tedvir etmesi, bugün için en kuvvetli ihtimaldir. Fakat bu makama Mümtaz Tarhan, Faik Binal ve Vildan Aşır Savaşır gibi isim yapmış simaların getirileceği hakkındaki söylentileri de pek yabana atmamak icabeder.

Ankara'da haftanın bir önemli olayı da yarıda kalan Güneş — Yolspor maçı hakkındaki dosyanın ceza heyeti tarafından incelenip, bir karara varılmasıdır. İstanbul Bölgesi hakemlerinden Muvahhit Afir tarafından idare edilen ve temdit devresinde yarıda kalan bu maçta, Yolsporlu futbolculardan bazıları hakeme tecavüz etmiş ve bunların ifadeleri alındıktan sonra dosya, Bölge Ceza Heyetine tevdi edilmişti. Ceza heyeti, nihayet Salı akşamı toplanmış ve merakla beklenen kararını verip, suçlu futbolculardan beşini tecziye etmiş, beşi hakkında da bir cezaya lüzum görmemiştir.

Bölge Ceza Heyetinin aldığı bu kararda asıl enteresan taraf, hakem raporuna itibar etmiyerek, cezayı müşahit raporlarına göre vermiş olmasıdır. On futbolcunun tecavüz şekillerini ve darbelerini büyük bir dikkatle birbir tesbit eden hakemin raporu ile müşahit raporlarının birbirini tutmaması karşısında, Ceza Heyeti müşahit raporlarına itibar etmiş ve ilk defa olarak bir hakem raporu muteber addedilmemiştir.

Güneş — Yolspor maçının hakemi Muvahhit Afir'in verdiği rapor da üzerinde durulmağa değer mahiyettedir. Afir'in verdiği raporda hem müsabaka tarihi yanlış gösterilmiş, hem de müsabakanın normal müddeti içindeki skoru yanlış olarak (0—0) bildirilmiştir. Bu duruma göre, oynanan müsabakanın hükümsüz addedilmesi ve maçın tekrarlanması icabetmektedir.

Başşehirde liglere iki ay ara verilmesini kararlaştıran Profesyonel Tertip Komitesi, bu kararı alırken Ankara takımlarının Federasyon Kupasına iyi hazırlanmasını düşündüğünü belirtmiştir. Biz öyle zannediyoruz ki, bugünkü durumları muvacehesinde Ankara takımları değil iki ay, altı ayda ne istenen kıvama ulaşabilir, ne de İstanbul takımları ile başabaş mücadele edecek kudrete sahip olur. Çok zaman hakikatlerin hayâlleri yıktığı görülmüştür.

Coşkun kafa ile üçüncü golü yapıyor

NECDET ERDEM İZİN ALDI

Antrenör Necdet Erdem sıhhî sebepler dolayısiyle, İstanbul idare heyetinden 10 gün izin almıştır.

Galatasaray bütçe kongresi

Galatasarayın fevkalâde bütçe kongresi bugün saat 17 de kulüp lokalinde toplanacaktır. Bu arada idare heyetinin de kongrede mali sebepler dolayısiyle istifa edeceği söylentiler arasındadır.

G. SARAY ANTRENMANI

Diğer taraftan Sarı - Kırmızılı futbolcular bugün saat 14 de Ali Sami Yen Stadında İngiliz antrenörü Dick'in nezaretinde çalışacaklardır.

Voleybol antrenmanları bugün ve yarın yapılacak

İstanbul voleybol kızlar karması ile Erkekler karması antrenmanlarının Eminönü Halk Eğitim Derneği Spor salonunda yapılması kararlaştırılmıştır. Erkekler antrenmanı bugün saat 18 de, kızlar karmasının antrenmanları ise yarın saat 15.30 da yapılacaktır.

Fenerbahçe Tatan ile oynuyor

Vefalıların Aralık ayında dört karşılaşma için davet ettikleri TATRAN isimli çek takımı şehrimize geleceğini bildirmiştir. Fenerbahçeli idareciler TATRAN ile 19 veya 20 Aralıkta bir karşılaşma yapmak için Vefalılarla mutabakata varmışlardır.

Galatasaray Canberra'yı yendi

Dün şehrimizde bulunan Amerikan Canberra zırhlısının basket takımiyle oynıyan Galatasaralılar, maçı 51—22 kazanmışlardır. G. Sarayın sayılarını şu oyuncular yapmıştır.

Üner 4, Tunç 11, Özer 8, Sencer 9, Toma 2, Ünal 8, Saran 7, Sevi 1, Mehmet 1, Hüseyin 10.

Millî Basket takımı iki antrenman maçı yapacak

Basketbol millî takımımız dün gece saat 21 de 2 saat süren bir antrenman yapmıştır.

Namzetler pazar günü G. Sarayla ve Darüşşafaka ile iki antrenman maçı daha yapacaklardır.

Beşiktaş atletizm de teknik komite kurdu

Son günlerde Beşiktaş kulübü atletlerinin topluca istifa ederek başka bir kulübe transfer edecekleri söylentileri karşısında, siyah - beyaz idareciler de faaliyete geçmeğe karar vermişlerdir. Evvelki gün kulüp lokalinde, atletlerin iştirâkile bir toplantı yapılmış ve idare heyetinin tasvibiyle, atletizm işlerini idare etmek için bir teknik komite kurulmuştur. Komite bugün saat 18 de kulüp lokalinde toplanarak transfer edecekleri atletleri tesbit edecekleridir. Komite şu şahıslardan teşekkül etmiştir. Ali Rıza Sözeri, Dr. Alp Göksan, Salâhattin Yıldız, Tolon Toşun.

Birkaç seneden beri tam olarak matör bir ruhla faaliyet gösteren siyah - beyazlıların atletizm şubesinde, hiçbir anlaşmazlık olmadığı gibi, kulüpten ayrılmak için istifa eden de yoktur.

ÇETİN ŞAHİNER'E KAPILARIMIZ AÇIKTIR

Eğer, kıymetli yüksek atlama koortmenimiz Çetin Şahiner, atletizmdeki kulüp anlayışına uygun olarak siyah - beyazlı camiaya iltihak edecek olursa, kapımız kendisine açıktır.

Ankara Atletizm Ajanı Sami Yarcak'ın, Çetin başka bir bölgeye transfer edecek olursa, hiçbir müsabakaya sokmam şeklindeki beyanatı, realitelere hiç uymamaktadır. Zira, Ankarada yapılan her müsabakaya Fenerbahçeli Ekrem Koçak, Halil Ziraman gibi atletler her vakit iştirâk etmektedirler.

Seracettin tekrar İtalya'ya gidiyor

Beş ay evvel Romada bir «minüsküs» ameliyatı geçiren Fenerbahçeli futbolcu Seracettin İnönü'nün gördüğü gibi bir antrenman maçında ağrı yapan aynı dizini ne ettirmiş ve bu kerre bir «minüsküs» olduğu anlaşılmıştır. Gerekli muameleleri ikmal edilen Seracettin için kulüp idaresi tarafından İtalyalı Doktor «La Cova» dan randevu istenmiştir.